

Azonos nemű párok társadalmi megítélése

Konzulens

Dr. Hadnagy József

tanszékvezető,

főiskolai docens

Készítette

Gál Rebeka Nikolett

szociálpedagógia szak

kriminálpedagógiai szakirány

nappali tagozat

2022.

Eszterházy Károly Katolikus Egyetem

Gazdaság- és Társadalomtudományi Kar

Tartalom

A téma bemutatása	3
I. Szakirodalmi áttekintés	3
I.1. Társadalmi befogadás.....	3
I.2. Előítéletek	5
I.3. Sztereotípiák.....	6
I.4. Homoszexualitás definiálása.....	8
I.5. Szivárványcsaládok	9
I.6. Homofóbia	10
I.7. A homofóbia különböző magyarázata	12
I.8. Attitűdök osztályozása.....	14
I.9. Nemi különbségek a meleg férfiakkal és leszbikusokkal szembeni attitűdökben.....	16
II. Kutatás	19
II.1. Kutatásom eredményei.....	19
II.2. Reflektálás a hipotézisekre	41
III. Összegzés	42
Felhasznált irodalom.....	44
Mellékletek	47

A téma bemutatása

Pályamunkám témája az azonos nemű párok társadalmi megítélése, a dolgozatom során fókuszba helyezem a társadalmi befogadást, az előítéleteket, sztereotípiákat, a homoszexualitást, a homofóbiát, s annak okait, legnagyobb fókuszban azonban, ahogy a kutatásom során is, a leszbikus nők és homoszexuális férfiak iránti attitűdök kapják.

Munkám során három hipotézist tettem fel, melyek a következők:

- ▶ H.1. Feltételezésem szerint az azonos nemű párok neme befolyásolja a róluk való vélekedést. A leszbikus nők felé pozitívabb attitűddel állnak az emberek, mint a homoszexuális férfiak irányába.
- ▶ H.2. Feltételezéseim szerint az ember saját neme is befolyásolja a homoszexuális emberek megítélésében, a férfiak nagyobb fokú előítélettel állnak a homoszexuális emberek iránt, mint a nők.
- ▶ H.3. Feltételezéseim szerint az emberek nagyobb arányban támogatják illetve jobb szülőnek tartják a leszbikus nőket, mint a homoszexuális férfiakat.

Kutatásom során önkényes mintavételi eljárást használtam, valamint online kérdőív segítségével mértem fel a társadalom attitűdjét a homoszexuális emberek irányába. A dolgozatomban 279 elemszámú mintával dolgoztam. Sokan kutatták a társadalom különböző csoportjainak, rétegeinek véleményét a homoszexualitásról, azonban kevés kutatás található, amelyben különbszédnek a leszbikus nőket és a homoszexuális férfiakat, kutatásom során jómagam arra törekedtem, hogy választ kapjak, vajon van-e különbség a homoszexuális férfiak és leszbikus nőkről alkotott véleményekben.

I. Szakirodalmi áttekintés

I.1. Társadalmi befogadás

A különböző társadalmi csoportok körében hol kifejezetten, hol pedig egyáltalán nem jelent problémát az, ha mássággal, különbözőséggel rendelkezik valaki, már csak azért sem, mert minden ember más és más, van, aki a kézügyességben, a fizikai munkában, míg van, aki gondolkodásában erősebb, van, aki sötétbőrű, s van, aki fehér, valamint van, aki heteroszexuális és van, aki az LMBTQI közösséghez tartozik. Egyben azonban mindannyian

egyformák vagyunk, mindünkre igaz, hogy valahova, valamihez illetve valakihez tartozni szeretne. Mindenki szeretné, ha befogadnák, elfogadnák a társadalomban.

A társadalmi befogadás célja egyfajta jóléti politika abban az értelemben, hogy az elérni kívánt eredmény az nem más, mint a hátrányos helyzetű csoportok jólétének javítása. Azonban mégsem azonos az utilitarizmussal vagy a jólét maximalizálásával, mivel a társadalmi befogadás a célcsoportok jólétét helyezi előtérbe, még akkor is, ha a javukra történő újraelosztás nem maximalizálja a hasznosságot. Továbbá meg kell különböztetnünk a társadalmi befogadás által elérni kívánt jólét típusát a közgazdaságtanban és a politikatudományokban gyakran használt jóléttípustól. A társadalmi befogadás célja szerinti jólét nem az exogén módon kialakított preferenciák kielégítése, amelyhez az állam semlegesen viszonyul. A társadalmi befogadás eszméjében van egy perfekcionista elem, amennyiben a jólét lényeges elemeiről van elképzelés. A jólét ezen alapvető elemei közé tartoznak az olyan anyagi javak, mint az élelem és a fedél, de a társadalmi életben való értelmes részvétel lehetőségei is. Ezek a nem anyagi javak magukban foglalják a megfelelő szintű oktatást, a politikában való részvételt, a kulturális tevékenységekben való részvételt és a munkát. Az egyéneknek képesnek kell lenniük arra, hogy a jólét állapotának elérése érdekében az általuk választott célokat kövessék e nem anyagi javakkal kapcsolatban. Így tehát a jólét tehát egyesíti a jólét szubjektivista és objektivista fogalmait. A jólét olyan mértékben objektivista, hogy bizonyos típusú tevékenységeket, mint például a munka, az oktatás, a politika és a kultúra a jólét elérésének legjelentősebb helyszíneiként azonosítja. De a jólét is szubjektivista, mivel az egyének meg van engedve, hogy a célokat illetően számos választási lehetőséget választhasson ezekkel az értékes tevékenységekkel kapcsolatban. (Collins, 2003)

A nem anyagi javak elosztásának hangsúlyozása a társadalmi befogadás céljának legmélyebb törekvéséből fakad. Bár megfigyelhető, hogy a társadalmi befogadás az egyenlőséggel együtt a társadalomban a csoportok és egyének közötti elosztásról is gondoskodik, ennek alapvető célja a társadalmi kohézió elérése. A társadalmi befogadás egy elmélet arról, hogyan képes a társadalom integrálódni és harmonikusan működni. A legegyszerűbb elmélet az, hogy ha mindenki teljes mértékben részt vesz a társadalomban, akkor kisebb valószínűséggel idegenedik el a közösségtől, és alkalmazkodik annak társadalmi szabályaihoz és törvényeihez. A társadalmi befogadás elősegíti a társadalmi kohéziót, a szolidaritást. A társadalmi befogadással kapcsolatos politikák célja tehát nem csupán az egyének számára biztosított igazságosság, hanem egy stabil társadalmi rend is. (Collins, 2003)

A fogyatékossgal kapcsolatos tanulmányok gyakran hangsúlyozzák a befogadás szükségességét. Néha azt feltételezik, hogy az inklúzió nem más, mint a fogyatékossg bevonását jelenti, és elsősorban a fogyatékossgal azon gyermekek és fiatalok oktatási jogaival foglalkozik, akik fogyatékkal élnek, illetve sajátos nevelési igényűek. A fogyatékossgal kapcsolatos viták ebben az összefüggésben kiterjednek a testi fogyatékossgra és a tanulási különbségekre is. Azt a kérdést, hogy a fogyatékossgot és a speciális igényeket a normális emberi tapasztalatok egész sora részeként fogadják el, még nem sikerült megoldani. Ez a dilemma az arról szóló vitákban merül fel, hogy a sajátos nevelési igényű gyerekeket be kell-e vonni az általános osztályokba, vagy külön kell-e oktatni őket. Még mindig vita tárgyát képezik azok a kérdések, mint hogy kinek a jogai fontosabbak, és hogy a fogyatékossgon alapuló szegregáció mindenki számára elfogadható legyen-e. (Bhatti, 2019) Azonban a társadalmi elfogadás nem csak kifejezetten a fogyatékkal élő, sajátos nevelést igénylő emberekre kellene, hogy vonatkozzon, hanem minden kisebbségre, legyenek azok más nemzetiségűek, romák, cigányok, avagy az LMBTQI közösség tagjai.

I.2. Előítéletek

A nyugat-európai szociálpszichológusoknak az 1970-80-as években kezdtek el ráfókuszálni, s jobban foglalkozni az előítélet kérdésével, a kilencvenes évektől kezdve pedig nagy erővel indultak meg a kutatások, még a volt szocialista országokban is. Magyarországon elsősorban az antiszemitizmus és a cigányellenesség vonatkozásában kezdődtek meg a felmérések. (Erős, 2017)

Az előítéletnek a kutatása ma már szinte egy teljesen önálló tudományággá, sőt „iparággá” vált, szorosan összekapcsolódva a közvélemény-kutatásokkal, amelyekben az egyik fontos kérdéskör éppen a kisebbségekhez és „idegenekhez” kapcsolódik, a velük szembeni ellenséges attitűdök, és a xenofóbia mérésére, valamint társadalmi elfogadottságának feltárására törekszik. Azonban nem feltétlen egyszerű azt eldönteni, hogy hol húzódik meg a határ, a szabad véleménynyilvánítás, a saját illetve a másik csoport közti különbségek észrevétele, azonosítása, valamint a jól megfontoltnak látszó ítélet és a másokkal szembeni teljesen megalázó, s megbélyegző előítélet között, amely azután a későbbiekben rosszindulatú gyűlölködéssé, patológiás fóbiává és erőszakos cselekedettké alakulhat át. (Erős, 2017)

Amennyiben az előítéletet szeretné az ember definiálni, elengedhetetlen, hogy megemlítsé, azt az embert, akinek a könyve talán a legismertebb ebben a témában, Allport úgy vélekedik,

hogy "... az előítélet egy hibás és rugalmatlan általánosításon alapuló ellenszenv. Ez lehet érzett vagy kifejezett. Irányulhat egy csoport egésze ellen, vagy egy egyén ellen, mert tagja ennek a csoportnak". (1954, 9. o.) Míg Ehrlich könyvében az előítélet 16 definícióját idézi nagy tekintélyű szociológusok és szociálpszichológusok megjelent munkáiból, mindezt 1950 és 1966 között. Számos definícióban találunk azonos vagy hasonló gondolatokat, többek közt azt, hogy az előítélet másokkal szembeni kedvezőtlen attitűd, amely egy bizonyos csoporthoz való tartozásuk miatt irányul. Ehrlich egyetért ezzel a konszenzussal, és az előítéletet egyszerűen "...az emberek bármely csoportjával szembeni attitűdként" (1973, 8. o.) határozza meg. Az attitűd lényegében lehet pozitív, vagy negatív. Mi az előítéletet negatív hozzáállásnak tekintjük. De feltehetjük azt a kérdést, hogy mi is az az attitűd? Az attitűdöt Ehrlich a következőképpen határozza meg. "Az attitűd egy tárgyra vagy tárgyak osztályára vonatkozó, egymással összefüggő állítások összessége, amelyek kognitív, viselkedési és affektív dimenziók köré szerveződnek" (1973, 4. o.).

Az ember természetéből adódóan szinte elenyésző számban létezik olyan ember, akinek ne lennének valamilyen fajta, s mértékű előítéletei másokkal szemben, és még csekélyebb annak a valószínűsége, hogy van olyan, aki napjainkban teljes őszinteséggel nyilvánosan felvállalná azokat. (Erős, 2017) Bár az internet világa, nagyban elősegíti a véleménynyilvánítást, gyakran válik, hazugságok, gyűlölködések, indulatos, bántó szavak színterévé, köszönhetően annak, hogy az emberek könnyen elbújnak a képernyő, s a felhasználónevek mögé, így véleményem szerint vitatható, hogy az internet többet segít az emberiségnek, mintsem, hogy ártana.

I.3. Sztereotípiák

A sztereotípiák általában kategorikus általánosításként megfogalmazott hiedelmek halmazai, amelyeket az emberek saját és más csoportjaik tagjairól vallanak. Ezek a hiedelmek általában túlságosan leegyszerűsítettek, és ritkán felelnek meg az objektív tényeknek. A sztereotipizálás a társadalmi csoportok tagjainak egy sor tulajdonságot tulajdonít. Leírják őket például fizikai megjelenésükkel (a homoszexuális emberek színes festett hajúak, piperkőcök); intelligenciájukkal (a cigányok buták, olvasni se tudnak); vagy személyiségükkel (az ázsiaiak ravaszak). A sztereotípiák racionalizálják az ellenséges érzéseket, és támpontokat adnak arra vonatkozóan, hogyan kellene viselkedni a kisebbségi csoport tagjaival szemben. Ezt példázza egy talán túlságosan is ismerős megjegyzés: "Nem szeretem a cigányokat, és nem akarom, hogy beköltözzenek a környékembe, mert koszosak, szemetek és hülyék." Nyilvánvaló, hogy

a piszkos, szemét és ostoba jelzők az előítélet és a potenciális diszkrimináció "intellektuális" igazolására működnek. Ezek azok az indokok, amelyeket azért adnak meg, hogy megmagyarázzák, miért cselekszik és érez valaki úgy, ahogyan cselekszik és érez. Ilyen módon használva a sztereotípiák az előítéletek és a megkülönböztetés állandósulását szolgálják. Másrészt az ellenséges érzéseket megelőzően elsajátított sztereotip hiedelmek elegendőek lehetnek az előítéletes valamint a diszkriminatív viselkedés kialakulásához. Egy gyermek megtanulja az olyan szavak negatív jelentését, mint a csúnya és a mocskos, mielőtt azt hallaná, hogy ezeket a szavakat egy adott csoportra alkalmazzák. Abban az esetben, ha egy csoportot csúnyának és mocskosnak neveznek, az már önmagában is ellenséges reakciókat válthat ki az adott csoporttal szemben. Ebben az értelemben a sztereotípiák fontos tényezők lehetnek az előítéletek kialakulásában. (Rinehart, 1963)

A sztereotípiák nem mások, mint az emberek kategorizálásának egyik módja annak érdekében, hogy rendet teremtsünk a velük kapcsolatos elképzeléseinkben, és csökkentsük a hatalmas mennyiségű társadalmi információ mennyiségét, amelynek mindennapi életünk során ki vagyunk téve. Hamilton és Troler (1986) azt kérdezte, milyen pszichológiai következményei vannak mások kategorizálásának. Amikor a személy egy csoport (a belső csoport) tagja, és összehasonlítja saját csoportját egy másik csoport (a külső csoport) tagjaival, akkor öt érdekes hatás lép fel:

1. Az emberek úgy gondolják, hogy számos egymástól független módon jobban hasonlítanak a csoporttagokhoz, mint a csoporton kívüli tagokhoz.
2. A belső csoport tagjai mégis úgy vélik, hogy a belső csoportban nagyobb a személyes sokszínűség, mint a külső csoportban.
3. Másrészt, szinte ellentétben a fent említettekkel, amikor egy személy egy belső és egy külső csoport tagjait különböző pszichológiai jellemzők alapján értékeli, a külső csoport tagjai szélsőségesebb értékelést kapnak.
4. Az egyének nagyobb valószínűséggel emlékeznek több pozitív információra a belső csoportról, mint a külső csoport tagjairól, és több negatív információra a külső csoportról, mint a belső csoport tagjairól.
5. Az egyének nagyobb valószínűséggel észlelnek kedvezőbb okokat a csoporton belüli azonos viselkedésre, mint a csoporton kívüliek esetében.

Hamilton és Troler kutatásaiból világossá kell válnia, hogy az emberek kategorizálása többe tesz, minthogy rendet teremt és csökkenti az információáramlást tapasztalatainkban. A kategorizálás azt is torzítja, ahogyan másokat észlelünk, emlékezünk és megértünk, így erősítve magukat a kategóriákat. Ennek következményeként, amikor új és potenciálisan

ellentmondásos információk kerülnek elő, az egyének gyakran öntudatlanul eltorzítják azt, hogy azt a kategóriáikkal összhangban lévőnek tapasztalják.

I.4. Homoszexualitás definiálása

Nem nehéz azon elgondolkodni, hogy vajon mi jellemezheti, milyen tulajdonságokkal lehetne leírni a homoszexualitást, mitől nevezhetünk valakit homoszexuálisnak. Sok ember talán azt gondolja, hogy valaki vagy homoszexuális, vagy heteroszexuális, avagy mindkettő és ez által biszexuális, azonban ez nem ilyen egyszerű, ahogy a világ sem csak fekete és fehér, hanem sokkal inkább a szürkeség különböző árnyalatai. A Kinsey-skála, más néven Heteroszexuális-Homoszexuális Értékelési Skála, felhasználásával számos kutatást segített azzal, hogy leírja a személy szexuális irányultságát, egy adott időpontban szerzett tapasztalata vagy reakciója alapján. A Kinsey-skála az embereket 0 és 6 között értékeli.

0 - heteroszexuális

1 - heteroszexuális, véletlenszerű homoszexualitással

2 - túlnyomórészt heteroszexuális, több mint véletlenszerű homoszexualitással

3 - egyformán hetero és homoszexuális

4 - túlnyomórészt homoszexuális, több mint véletlenszerű heteroszexualitással

5 - homoszexuális, véletlenszerű heteroszexualitással

6 - kizárólag homoszexuális

A skálához még hozzátartozik egy további besorolás, melyet X-ként jelölnek, azok az emberek sorolhatók ide, akik nem éreznek szexuális vonzódást senki felé, azaz aszexuálisak. Ez alapján azt lehet megállapítani, hogy a szexuális irányultság nagyon változatos. Bizonyítható, hogy a homoszexualitás gyakoribb, mint azt akkoriban feltételezték, teljesen normális jelenség, a szexuális viselkedés része. (Kinsey & Wardell & Clyde, 1948)

A homoszexualitást általában úgy lehetne definiálni, mint „a saját nemhez való vonzódást”. A homoszexuálisnak minősített emberektől a történelem során a társadalom irtózott számos különböző tényező miatt. Ezek a tényezők azonban a homoszexualitás természetéhez vezetnek, amely megkérdőjelezi a hagyományos szexuális irányultság és kultúra normáit. Számos tanulmány készült abból az célból, hogy minél inkább megértsük a saját nemükhöz vonzódó embereket. A témát jelenleg „forró témának” tekintik, nagy érdeklődés, kíváncsiság

övezi, az LMBTQI-személyek és közösségek társadalmi integrációjára törekcszenek, melynek következtében egyre több az egymásra épülő következmények és az azt követő konfliktusok száma, gyakorisága. (Adihartono & Jocson, 2020)

Jó pár évvel korábban még csak az LMBT kifejezést használtuk, amikor a lesbikus, meleg, biszexuális avagy transznemű emberekről beszéltünk, manapság azonban ez bővült, mára már leggyakrabban az LMBTQI betűszavakat használjuk, mely a lesbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszexuális szavak kezdőbetűjéből áll össze. (Jurčić, 2018). Azonban előfordul még az LMBTQIA kifejezés, mely hozzáveszi az aszexuális embereket is, illetve szokták még használni az LMBTQ+, LMBTQI+, LMBTQIA+ kifejezéseket is, a „plusz” mindazon nemi identitások és szexuális irányultságok jelzésére szolgál, amelyeket betűk és szavak még nem tudnak teljesen leírni.

I.5. Szivárványcsaládok

Miközben a lesbikus és meleg egyének nyilvános elfogadása drámaian megnőtt az elmúlt 30 évben, még mindig jelentős vonakodás tapasztalható a meleg családok és szülők heteroszexuális párokkal és szülőkkel egyenrangúként való kezelését illetően. Ennek az egyenlőtlen bánásmódnak a lesbikus és meleg szülők gyermekei az első számú áldozatai.

A Polgári Törvénykönyv 2013. évi V. törvény 4:1. § és 4:2. § cikkelye kimondja, hogy Magyarország védi a házasság intézményét, mint egy nő és egy férfi között, önkéntes döntések által létrejött életközösséget, valamint a családot, mint a nemzet fennmaradásának alapkövét. A családi kapcsolat alapja nem más, mint a házasság, illetve a szülő-gyermek viszony. Az anya nő, az apa pedig férfi. Ezzel a kijelentéssel, azonban a törvény kizárja a család fogalmából az azonos nemű párokat valamint gyermekeiket is.

A jogalkotók bár létrehozták Magyarországon a bejegyzett élettársi kapcsolat rendszerét, ez azonban nem garantálja mindenben a házassággal egyenlő jogokat, ugyanis a Magyarországon bejegyzett élettársi kapcsolatok nem teszik lehetővé a közös örökbefogadást illetve az élettárs gyermekeinek örökbefogadását sem, továbbá nem vehetik fel az élettársuk nevét sem. Ráadásul a bejegyzett élettársi kapcsolatban élő lesbikus nők mesterséges megtermékenyítésben nem vehetnek részt, valamint az anya bejegyzett élettársa nem lesz a gyermek szülője sem. Nagy fájdalom ez a LMBTQI közösség számára, hiszen jogi értelemben nem minősülnek szülőnek, azonban legalább a szülő bejegyzett élettársa a gyermek mostohaszülőjének, a szülő élettársa pedig a gyermek nevelőszülőjének, és így a

gyermek hozzátartozójának minősül. Magyarországon tehát a jelenlegi jogrendszer nem ad lehetőséget az azonos nemű pároknak arra, hogy közös családdá váljanak, és a hagyományos családokkal azonos jogokat élvezzenek. Jelenleg az azonos nemű párok egyik lehetősége a közös gyermeknevelésre az, ha valamelyik partner korábbi kapcsolatából származó gyermeket nevelnek fel. Elég gyakori jelenség az, hogy a homoszexuális párnak volt korábban heteroszexuális kapcsolata, és sűrűn előfordul, hogy a pároknak korábban gyerekeik születtek. A szexuális irányultság vagy nemi identitás elfogadása és felvállalása a heteroszexuális kapcsolat megromlásához, majd összeomlásához vezethet. Ebben az esetben, ha vannak közös gyerekek, akkor a gyermek elhelyezésének kérdése és a szülői felügyeleti jog megállapításának kérdése kulcsfontosságú. (Háttér Társaság, 2017) A szülők szexuális irányultsága vagy nemi identitása nem vehető figyelembe a gyermek elhelyezésekor, azonban mivel a gyermek nagyobb eséllyel kerülhet az édesanyához, így a leszbikus nők előnyben, míg a homoszexuális férfiak hátrányból indulnak.

Egy másik lehetőség arra, hogy két azonos nemű pár együtt nevelhessen gyermeket, az nem más, mint az örökbefogadás. Ez azonban nem egyszerű a homoszexuális párok számára, ugyanis a Polgári Törvénykönyv 2013. évi V. törvény 4:121. § cikkelye kimondja, hogy 2021. március 1-től egy gyermeket, a szülő házastársa és a rokonok általi örökbefogadás kivételével, csak házastársak fogadhatnak örökbe, ezt azzal indokolták, hogy a házasságok jóval tartósabbak, mint az élettársi kapcsolatok. A módosítás szerint habár egyedülálló alkalmassága is megállapítható az örökbefogadásra, azonban ez csakis törvényben meghatározott, különös méltánylást érdemlő esetben és kormányrendeletben meghatározott eljárás lefolytatásával, valamint a családpolitikáért felelős miniszter hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy az egyedülálló alkalmasságát megállapítsa a gyámhatóság. Az LMBTQI közösség jogaiért küzdő civil szervezet, a Háttér Társaság szerint a kormány hadjáratot indított a homoszexuális emberek ellen. A szervezet kiemeli, hogy a kormány ezzel a törvénymódosítással nem csak a potenciális szülőknek okoz kárt, hanem a gyermekeknek is, hiszen ezzel csökkentik a potenciális örökbefogadók számát, melynek következtében csökken a gyermekek számára is a lehetőség, hogy egy szerető családba kerüljenek Magyarországon. (Háttér Társaság, 2020)

I.6. Homofóbia

A homofóbia kifejezés először 1967-ben lett megfogalmazva George Weinberg által. A homofóbiát „irracionális undorító” kifejezésként fogja fel. Pontosabban úgy definiálja, mint "a homoszexuálisok irracionális elítélése", amely "erőszakhoz, nélkülözéshez és elszakadáshoz" vezet. (Weinberg, 1972, 7. o.) Weinberg meghatározása óta más kutatók különböző címkéket dolgoztak ki, hogy pontosabban leírják a jelenséget, mint például a „homoszexofóbia” (Levitt & Klassen, 1974), azaz a homoszexualitástól való félelem valamint a "homonegativizmus" (Hudson & Ricketts, 1980), a homoszexuálisok iránti általános érzelmi és viselkedésbeli ellenszenv. Habár ezeknek a kifejezéseknek a története meglehetősen rövid, azonban az általuk leírt érzés évezredek óta létezik. Jómagam a kutatásom során az általánosabb, napjainkba elterjedt homofóbia kifejezést használom, amely a leszbikusok és meleg férfiak iránti félelmet és ellenszenvet jelenti.

Bár a homoszexualitás elvesztette pszichológiai rendellenesség státuszát, legalábbis ha a DSM-III (A mentális zavarok diagnosztikai és statisztikai kézikönyve harmadik felülvizsgálata) összefüggésében nézzük, azonban a homofóbia még mindig világ szerte elterjedt jelenség. (Britton, 1990) Egyes kulturális környezetben az LMBTQI közösséghez tartozás magában hordozza a megbélyegzést, amely azon a hiedelmen alapul, hogy az, aki nem heteroszexuális, az a személy beteg, éretlen, képzetlen, bűnös vagy általában nem kívánatos. Az LMBTQI ellenes megbélyegzés az ehhez a közösséghez tartozó emberek kizárásához vezethet a társadalomban való teljes részvételből. (Flores, 2019) Valójában azok az emberek, akik úgy gondolnak a homoszexualitásra, hogy az egy bűncselekmény, vagy beteg dolog, jogosnak érezhetik magukat a homoszexuálisoktól való félelemben. Az kétségtelen, hogy az AIDS járvány, mivel az egy végzetes betegség, és a nyilvánosság összeköti a homoszexuális férfiak szexuális viszonyával, ezzel még inkább rontva a homoszexuálisok megítélésének helyzetén, és csak tovább fokozza a félelmet, előítéletet.

A társadalmi megbélyegzés nemcsak azt befolyásolhatja, hogy az egyének hogyan látják a saját nemükhöz vonzódó, transz, queer vagy interszexuális embereket, hanem azt is, hogy az emberek hogyan látják az LMBTQI populációkkal kapcsolatos törvényeket és politikákat. Az LMBTQI emberek interperszonális szinten szembesülhetnek mások elutasításával, valamint a megbélyegző és diszkriminatív törvények és politikák miatt kirekesztéssel. Az elfogadás ezzel szemben az, hogy az LMBTQI közösséghez tartozó embereket milyen mértékben tekintik pozitívnak és befogadónak, mind az egyén LMBTQI személyekről alkotott véleményét, mind pedig az egyén LMBTQI jogokkal kapcsolatos attitűdjét illetően. Az itt meghatározottak alapján mondhatjuk azt, hogy az elfogadás egy tág fogalom, amely magában foglalja az

LMBTQI személyekkel kapcsolatos társadalmi meggyőződések, az uralkodó véleményt a közösséghez tartozó személyek erőszakkal és diszkriminációval szembeni védelmével kapcsolatos törvényekről és politikákról, valamint egyenlőségük és jólétük előmozdítására való törekvést. (Flores, 2019)

I.7. A homofóbia különböző magyarázata

A homofóbia egyik kiemelkedő magyarázata a bibliai tilalmak szemszögéből vizsgálja meg a vallás és a homoszexualitás közötti összefüggéseket. Mivel a nyugati keresztény teológia a homoszexualitást bűnként ítéli el, így a homofóbia a vallásosság tükröződése. Ebben a szellemben Greenberg és Bystyrn azt sugallja, hogy a modern egyház fejlődésének sarokköve nem más, mint „a homoszexualitással szembeni kifejezetten keresztény intolerancia kikristályosodása” volt (1982, 517. o.). Egy tanulmány valóban azt találja, hogy a homoszexualitás elutasítása az teljes mértékben az amerikai keresztény örökség szerves részét képezi. (Nyberg & Alston, 1976).

A pszichológusok, elsősorban a freudi iskolához tartozók, más álláspontot kínálnak. Freud úgy véli, hogy bár mindenki van homoerotikus érzések, a normálisnak ítélt szexuális fejlődés során ezek elfojtódnak, lényegében, akik sikeresen megoldják az ödipális konfliktust, azok normális felnőtté válnak. Ebben a pozícióban benne rejlik az a meggyőződés, miszerint a homoszexualitás a felnőttkori szexualitás egy éretlen, fejletlen formája. Ennek a nézőpontnak a hívei a homofóbiát reakcióképződésként, valamint az azonos nemű iránti elfojtott vonzalmakkal szembeni védekezésként magyarázzák (Herek, 1984b).

A homofóbia egy szociológia központú magyarázata azt feltételezi, hogy a homoszexualitás elleni tilalmak azok nem mások, mint erős etnikai, vallási és intézményi határok megállapítására és védelmére tett kísérletek eredményei. (Davies, 1982) Az uralkodó normák megsértése fenyegeti a közösséget, így azokban a helyzetekben, ahol a homoszexualitás veszélyezteteti a társadalmi kapcsolatok uralkodó módját, a tabuk erősek. (Greenberg & Bystyrn 1982). Ez a paradigma a homofóbia identitás fenntartó funkcióját sugallja a domináns csoport számára, ugyanis a deviáns megőrzéstől való félelem egyesíti a tagokat. Ebben az esetben az fogja a férfiakat valamint a nőket a hagyományos szerephatáraik között tartani, hogy mindannyian félnek a homoszexualitás miatti megőrzéstől. (Morin & Garfinkle 1978)

Jean Lipman-Blumen azonban még kibővíti ezt a paradigmát a homoszocialitás homofóbiára gyakorolt hatásával. A homoszocialitást úgy határozza meg, mint az azonos neműek társaságának keresése, élvezete, illetve előnyben részesítése. A homoszocialitás abban különbözik a homoszexualitástól, hogy az azonos nemű partnerek közötti kapcsolat nem feltétlenül jár kifejezetten erotikus szexuális interakcióval. (Lipman-Blumen 1976, 16. o.) Ez az elmélet megjegyzi, hogy a férfiak „fordulhatnak és fordulnak is más férfiakhoz, hogy kielégítsék a legtöbb szükségletüket, legyen az intellektuális, fizikai, érzelmi, szociális és szexuális stimulációt, ugyanúgy, mint a hatalom, státusz és a foglalkozási, politikai, és a gazdasági szükségletek iránti igényt.” (Lipman-Blumen 1975, 440. o.). Egy olyan rétegződési rendszer, amelyben a férfiak és a kizárólag férfiakból álló intézmények szinte kizárólagos hozzáféréssel rendelkeznek a főbb erőforrásokhoz, lényegében megerősíti ezt az azonos nemű érdekeltséget. A homoszociális beállítottságú férfiak más férfiak társaságát részesítik előnyben, illetve a kizárólag férfiakból álló intézmények fenntartásán is dolgoznak. A homofóbiával való kapcsolat egy homoszociálisan rétegzett társadalomban a szociális és szexuális interakció közötti határvonal fenntartásában rejlik. Lipman-Blumen azt feltételezi, hogy a társadalom, valamint a kizárólag férfiakból álló intézmények tagjai valószínűleg félnek a homoszexuális interakciótól ezekben az egynemű közegben. A homoszexualitásra vonatkozó tabu megakadályozza a szexuális érzelmek kifejezését a kizárólag férfiakból álló helyzetekben, mivel "így védi meg az értékes férfiakat attól, hogy a homoszexualitás pazarló csapdájába essenek" (Lipman-Blumen 1976, 28. o.).

Noha Lipman-Blumen elmélete meggyőző, azonban nem fejt ki, hogy a társadalom pontosan miért is fél a homoszexuális interakciótól a kizárólag férfiakból álló intézményekben. A történelmi feljegyzések bizonyára olyan társadalmakról szólnak, amelyek az ilyen interakciókat rendkívül funkcionálisnak vagy akár előnyösnek tekintették, jóllehet gyakran erősen szexista és stilizált formákban. Úgy tűnik, Lipman Blumen valójában azt sugallja, hogy társadalmunkban a homoszexualitás elveszíti vagy elárulja a férfias nemi szerepet, ezt az állítást támasztják alá a maszkulinitás társadalmi meghatározásával kapcsolatos kutatások is. Thompson, Grisanti és Pleck (1985, 425. o.) úgy találják, hogy a férfias viselkedés motiváló dinamikája "nem feltétlenül valamilyen pozitív cél csábítása, mint például a személyes kapcsolatokon belüli kontroll és hatalom, vagy a közéleti szerepekben való státusz megszerzése, hanem sokkal inkább a férfiak viselkedésének alapvető útmutatója lehet egy negatív próbakő, lényegében bármi, ami nőies". A homofóbia valóban úgy tűnik, hogy a férfi szerep meghatározásához kapcsolódik, mint az nőiség elutasítása. (Thompson, Grisanti &

Pleck, 1985) Így, noha az ok-okozati sorrend nem egyértelmű, a homofóbia az erőteljes, kizárólag férfiakból álló intézményekben arra szolgálhat, hogy megvédje társadalmunk férfias nemi definícióját a homoszcialis rétegződési rendszeren belül. Természetesen a homoszexuális interakció tabujának más magyarázatai is életképesek lehetnek a nemek szerint elkülönített környezetben.

Az LMBTQI emberekkel kapcsolatos társadalmi attitűdöket nagymértékben befolyásolhatják még azok is, hogy a családtagok, a munkaadók, a tanárok, a papság és úgy általában a társadalom elfogadó vagy pedig elutasító magatartással bír az LMBTQI közösségbe tartozó emberek felé. A negatív hiedelmek ezekről a közösségekről, a „másnak” titulált személyek elutasítására és kirekesztésére irányuló késztetés alapjául szolgálhatnak, ami túl gyakran vezet az LMBTQI személyekkel szembeni erőszakhoz és diszkriminációhoz. Ezek a közös hiedelmek stigmák, amelyek általában úgy értelmezhetők, mint egy személyről szóló hiedelem, amely egy személy jellemzőjén vagy jegyén alapul. A társadalom olyan hatalmas erői, mint a hagyomány, a vallás, a jog, az orvostudomány valamint manapság talán az egyik leghatásosabb, a média befolyásolhatja az LMBTQI emberekről alkotott képünket, s hozzájárulhat a róluk szóló hiedelmek terjesztéséhez. (Flores, 2019)

I.8. Attitűdök osztályozása

Az attitűdök osztályozásának egyik módja az, hogy különbséget teszünk a homoszexualitással kapcsolatos releváns témák között. Egy irodalmi áttekintés alapján Kite és Whitley (1996) például elméleti különbséget tesz három dimenzióban a homoszexuálisok egyenlő jogaihoz és polgári szabadságaihoz való hozzáállás a homoszexuális személyekhez és a homoszexuális viselkedéshez való hozzáállás között. Egy empirikus tanulmányban azonban Davies (2004) nem ezt a három dimenziót találta meg, hanem csak kettőt, az egyik az állampolgári jogokhoz, míg a másik pedig a homoszexualitással szembeni érzelmi reakciókhoz kapcsolódik. Ez utóbbi ötvözi a homoszexuális személyekhez való hozzáállást a homoszexuális viselkedéshez való hozzáállással. Kite és Whitley (1996) mellett több más szerző is a kérdőívekben használt tételek kategorizálásával próbál osztályozáshoz jutni, anélkül, hogy empirikus kutatások alapján tesztelnék, hogy ezek a különböző kategóriák különböző dimenziókra vonatkoznak-e. Yang (1997) például az amerikai felmérésekben használt homoszexualitási tételeket olyan kategóriákba csoportosította, mint a polgári jogok és polgári szabadságjogok, melegházasság és örökbefogadási jogok, a homoszexualitásra adott érzelmi reakciók, valamint az önazonos

leszbikusokkal és melegekkel szembeni ismeretség. Lewis (2003) a tételek háromoldalú kategorizálását végezte el, azaz homoszexuális kapcsolatok, polgári szabadságjogok, munkavállalói jogok. Herek (2002) szintén különbséget tett a különböző témák között, úgy vélekedett, hogy a valószínűségi mintákkal végzett országos felmérések általában a polgári szabadságjogokkal és polgári jogokkal kapcsolatos véleményekre összpontosítottak, míg a diákok kényelmi mintáival végzett laboratóriumi vizsgálatok a homoszexuális viselkedésre vagy a homoszexuális férfiakra és leszbikusokra, mint emberekre adott érzelmi reakciókra összpontosítottak.

Ez az állítás többé-kevésbé megfelel a kategorizálás második módjának, nevezetesen a kognitív és affektív elemek megkülönböztetésének. Elméletileg az attitűdök kognitív, affektív és viselkedési aspektusokra oszthatók. Ez felismerhető a homoszexualitással kapcsolatos attitűdök szakirodalmában is, bár a viselkedési szempontot ritkán veszik figyelembe. Hudson és Ricketts (1980) a homoszexualitással és a homofóbiával kapcsolatos intellektuális attitűdökre a homoszexuális emberekre adott személyes érzelmi válaszként hivatkozik.

Adolfsen, Iedema, és Keuzenkamp (2010) együtt kidolgozták a homoszexualitással kapcsolatos attitűdök fogalmi modelljét, amelyben öt dimenziót különböztettek meg.

- Az első dimenzió a homoszexualitás és a homoszexuálisok általános, nem specifikus értelemben vett megítélésére vonatkozik. A homoszexualitást normálisnak vagy abnormálisnak tekintik? Úgy gondolják-e az emberek, hogy a homoszexuálisoknak ugyanolyan szabadon kellene élniük az életüket, mint a heteroszexuálisoknak?
- A második dimenzió a homoszexuálisok egyenlő jogainak kérdésével és az (anti)diszkriminációval foglalkozik. E dimenzió példái a homoszexuálisok egyenlő jogairól alkotott vélemények a polgári házasság és az örökbefogadás tekintetében.
- A harmadik dimenzió azt vizsgálja, hogy az emberek hozzáállása nem csupán a véleményükön mérhető, hanem azokon az érzéseken is, amelyek akkor keletkeznek, ha a mindennapi életben homoszexuális férfiakkal vagy nőkkel találkoznak, például ha meleg szomszédjuk vagy leszbikus kollégájuk van. Ezt „a homoszexualitásra adott közeli reakcióknak” nevezzük.
- A negyedik dimenzió a látható homoszexuális viselkedésre adott reakciókra összpontosít, például amikor szembesülnek azzal, hogy egy meleg pár nyilvánosan csókolózik.
- Az ötödik dimenzió a homonegativitás egy modernebb és finomabb formájára utal. Ez arra a meggyőződésre utal, hogy manapság a homoszexualitás elfogadott a társadalomban, és szükségtelen mindenféle különleges figyelem.

Az én kutatásom ebben a megközelítésben leginkább a második dimenzióba illeszthető be.

I.9. Nemi különbségek a meleg férfiakkal és leszbikusokkal szembeni attitűdökben

A heteroszexuális emberek homoszexualitással kapcsolatos attitűdjével foglalkozó kutatási irodalom metaelemzései azt mutatják, hogy a heteroszexuális férfiak és nők eltérően reagálnak a homoszexualitásra. A heteroszexuális férfiak általában magasabb szintű szexuális előítéletet mutatnak, azaz negatív attitűddel bírnak a homoszexuális személyekkel szemben, mint a heteroszexuális nők. Ez a különbség főként a heteroszexuális férfiaknak a homoszexuális férfiakkal szembeni attitűdjéből adódik, amelyek következetesen negatívabbak mint a leszbikusokhoz, mint a heteroszexuális nők leszbikusokhoz vagy meleg férfiakhoz való viszonyulásánál (Kite és Whitley, 1996).

A férfi és női válaszadók közötti különbségek mellett a heteroszexuálisok homoszexualitással kapcsolatos attitűdjei között egy második nemek közötti szakadék is látszik: a meleg férfiakhoz való hozzáállás általában negatívabb, mint a leszbikusokhoz való viszonyulás. A kényelmi mintákkal végzett laboratóriumi és kérdőíves vizsgálatok azt sugallják, hogy ez a különbség a válaszadó nemével és a célpont nemével is összefügg. A heteroszexuálisok általában negatívabb attitűdöket fejeznek ki az azonos nemű melegekkel szemben, és ez a minta sokkal hangsúlyosabb a férfiaknál, mint a nőknél. Így a leszbikusokkal és meleg férfiakkal szembeni attitűdök közötti különbségek főként a heteroszexuális férfiak meleg férfiakkal szembeni ellenségeskedéséből fakadnak (Kite és Whitley 1996).

Sajnálatos módon ennek a második nemek közötti szakadéknak az országos közvélemény kutatási adatokkal való elemzése nem lehetséges, ugyanis a kutatók nem tettek különbséget homoszexuális férfiak és leszbikusok között. A legtöbb felmérési kérdés a „homoszexuálisokkal” vagy „melegekkel” kapcsolatos attitűdök felmérésére van megfogalmazva, ez a megközelítés implicit módon azt feltételezi, hogy a válaszadók válaszai egyaránt vonatkoznak a leszbikusokra és a homoszexuális férfiakra. Egyes felmérésekben, mint például az American National Election Studies (röviden ANES), a válaszadók "a meleg férfiakkal és leszbikusokkal, illetve homoszexuálisokkal" kapcsolatos érzéseikről számolnak be. Bár az ANES megközelítése kifejezetten felhívja a figyelmet arra, hogy a kérdés a férfiakkal és a nőkkel szembeni attitűdöket hivatott felmérni, mégsem tud különbséget kimutatni a válaszadónak a két csoporttal szembeni érzelmeiben. Valójában Yang (1997) 77 különböző, homoszexualitásra vonatkozó közvélemény-kutatási tétel áttekintése mindössze

kettőt eredményezett, amely megkülönböztette a leszbikusokra adott reakciókat a homoszexuális férfiakra adott reakcióktól. (Yang, 1997)

Az a stratégia, hogy a nemeket a felmérési tételekben összevonják, akkor védhető, ha az amerikai közvélemény a leszbikusokat és a meleg férfiakat elsősorban a "homoszexuálisok" tágabb kategóriájaként fogja fel. A vallási konzervatívok és a melegjogi mozgalom retorikája minden bizonnyal összhangban van ezzel a felfogással. A vallási konzervatívok ellenzik a melegek jogait, és elítélik mind a férfi, mind a női homoszexualitást. A meleg mozgalom azt állítja, hogy a férfiaknak és a nőknek egyaránt mentesnek kell lenniük a szexuális irányultságon alapuló erőszak, megkülönböztetés és üldöztetés alól. Ezek a nézetek egy kisebbségi csoportpolitikai paradigmát tükröznek, amely a meleg férfiakat és a leszbikusokat olyan közös jellemzőknek tekinti, amelyek egy külön, hozzávetőlegesen etnikai csoport tagjaivá teszik őket, saját kultúrájukkal és politikai aggályaikkal. (Herek, 2002)

Ezzel szemben egy koncepcionális modell, amely a nemek és a szexualitás személyes konstrukcióira összpontosít, azt sugallja, hogy a leszbikusokkal szembeni attitűdök legalább két egymással összefüggő okból eltérhetnek a homoszexuális férfiakkal szembeni attitűdöktől (Herek 2000)

Először is, a homoszexualitáshoz való hozzáállás szorosan összefügg a nemi attitűdökkel és meggyőződésekkel. A történelem folyamán a homoszexualitást gyakran azonosították a nemek megfordításával, a férfi homoszexuálisokról azt feltételezték, hogy jobban hasonlítanak a nőkre, mint a férfiakra, míg a leszbikusokról ezzel ellentétesen, azt gondolták, hogy a férfiakra emlékeztetnek, nem pedig nőkre, és ezek a feltételezések még mindig széles körben elterjedtek. Ezen a kereten belül a meleg férfiakkal szembeni attitűdök nemcsak a homoszexualitással kapcsolatos attitűdöket tükrözik, hanem a férfi nemi szerepeket sértő férfiakkal szembeni attitűdöket is. Hasonlóképpen, a leszbikusokkal szembeni attitűdök a nőkkel és társadalmi szerepeikkel kapcsolatos attitűdöket éppúgy tükrözik, mint a homoszexualitással kapcsolatos attitűdöket. Amennyiben a kulturális nemi normák eltérőek a férfiak és a nők esetében, a meleg férfiakhoz való hozzáállás valószínűleg eltér a leszbikusokhoz való viszonyulástól. (Herek, 2002)

Másodszor, a homoszexualitással kapcsolatos attitűdök tükrözhetik az egyén saját szexualitásához való hozzáállását. A homoszexualitás megbélyegzett státusza miatt sok heteroszexuális szeretné elkerülni, hogy melegnek vagy leszbikusnak bélyegezzék őket, és ez az aggodalom valószínűleg erősebb a férfiak körében. Egyes egyének különös igényt érezhetnek arra, hogy elhatárolódjanak a homoszexuális emberektől, mert vágyakat éreztek a

saját nemük felé vagy pedig homoszexuális viselkedését tapasztaltak, amit rendkívül elfogadhatatlannak és énképükkel összeegyeztethetetlennek tartanak. Az ilyen aggodalmak különösen nagy valószínűséggel negatív attitűdökké alakulnak azzal a csoporttal szemben, amelytől a személy meg kívánja különböztetni magát, vagyis a saját nemükhöz vonzódó emberekkel szemben. (Herek, 2002)

Az, hogy a társadalom eltérően reagál a férfiak és a nők nemi szerepkörének eltéréseire, azzal magyarázható, hogy az amerikai férfi nemi szerephez általában magasabb státusz társul, mint az amerikai női nemi szerephez. Egyszerűen fogalmazva, a férfiaknak több vesztenivalójuk lehet, ha túllépik a nemi szerepkör határait azzal, hogy elfogadják a homoszexuális viselkedést. A nőknek ezzel szemben nagyobb rugalmasságot engedhetnek meg maguknak a nemi szerepek terén, és ezért megengedhető, hogy toleránsabb hozzáállást tanúsítsanak a nemi szerep megsértőivel szemben. Tulajdonképpen ennek igaznak kellene lennie a nemi szerepek megsértőjének nemétől függetlenül. Ez a nemi szerepek elemzése ahhoz az előrejelzéshez vezet, hogy a férfiak különösen elítélően fognak viszonyulni a homoszexuális férfiakhoz, akik megsértik a férfi nemi szerepet. És a férfiak valóban különösen negatívan reagálnak a meleg férfiakra (Kite & Whitley, 1996).

Ezzel szemben a heteroszexuális férfiak a lesbikusságot erotikus kifejezésekben láthatják, és az ehhez az erotikához kapcsolódó pozitív érték jobb irányba befolyásolhatja a lesbikus nők felé irányuló viszonyukat (Louderback & Whitley, 1997). Általánosabban, ha a női szerepeket alacsonyabb státuszúnak tekintik, mint a férfiakét, a lesbikusokkal szembeni előítéleteket nem szabad kulturálisan olyan erősen szankcionálni, mint a meleg férfiakkal szembeni előítéleteket. Ezért mindkét nem viszonylag elfogadó lehet a lesbikusokkal szemben. Sajnos azonban a lesbikusokkal szembeni attitűdöket ritkán vizsgálták a homoszexualitással kapcsolatos attitűdökkel foglalkozó szakirodalomban, így ez az előrejelzés csak kísérleti jellegű. (LaMar & Kite, 1998)

Az emberek nemén kívül a meleg férfiakkal és lesbikusokkal szembeni attitűdöket előrejelző demográfiai tényező az életkor. A fiatalabb korosztály kedvezőbb attitűdökkel rendelkezik, mint az idősebb. A nemen és az életkoron túl az iskolai végzettség, a tanulmányi eredmény, a családi állapot és általában a társadalmi-gazdasági státusz is előrejelzi a lesbikusokkal és meleg férfiakkal szembeni attitűdöket. Az a pszichológiai konstrukció, amely feltehetőleg a városiasság és a földrajzi elhelyezkedés előrejelzőihez kapcsolódik, az az általános konzervativizmus. Amennyiben ez a konzervativizmus tükröződik az emberek politikai konzervativizmusában, ideológiájában és pártpreferenciájában, a konzervativizmus

egyértelműen előrevetíti a leszbikus nőkkel és homoszexuális férfiakkal szembeni kedvezőtlen attitűdöket. (Hayes, 1995) Valamint, a leszbikusokkal és homoszexuális férfiakkal szembeni attitűdök nagymértékben összefüggnek azzal, hogy valaki ismer-e egy vagy több leszbikus vagy meleg férfit, még inkább, ha a közvetlen környezetében ismer homoszexuális férfit, vagy leszbikus nőt. (Herek & Capitanio, 1996)

Összefoglalva tehát a leszbikusokkal és homoszexuális férfiakkal szembeni attitűdöket számos dolog befolyásolja, többek között, nem más, mint a résztvevő neme és a szexualitással kapcsolatos általános attitűdje, az életkora, az iskolai végzettsége, továbbá a jövedelem és városiasság, politikai attitűdök, valamint, egy homoszexuális személy ismerete. (Steffens & Wagner, 2004)

II. Kutatás

Kutatásom célja a társadalom attitűdjének vizsgálata az azonos nemű párok együttélésének, házasságkötésének és gyermekvállalásának szempontjából. A homoszexuális férfiakkal és leszbikus nőkkel szembeni attitűdök között lévő nemi különbségek feltárása.

Elemzési egységem egyén az idődimenzióm pedig keresztmetszeti, ugyanis egy egyszeri, adott időben felmért véleményt, állapotot szeretnék felmérni. Mérészközüöm online kérdőív, azért ezt választottam, mert a kérdőív módszerrel sok emberhez gyorsan tudok eljutni egy időben. Önkényes mintavételi eljárással mérem azokat a változókat, melyek hatással lehetnek az emberek attitűdjére az azonos nemű embertársaik felé.

II.1. Kutatásom eredményei

A kérdőívemet összesen 279 ember töltötte ki, ennek 79.6%-a nő, ami 222 fő, 19.4%-a, azaz 54 fő férfi illetve 1.1%-a nembináris, amely 3 főt takar. A kitöltők életkora 13 és 64 életkor közé tehető, a legtöbb kitöltő a 21-25 éves korosztály közé tehető. Lakóhely szempontjából 35.1%, tehát 98 fő él fővárosban, 29.7%, azaz 83 fő él városban, 23.3% tehát 65 fő él megyeszékhelyen, míg 11.8%, azaz 33 fő él községekben, falvakban.

Iskolai végzettség tekintetében 1.8%, amely 5 főt takar, végzett 8 osztályos általános iskolát, vagy annál kevesebbet, 1.1% azaz 3 főnek a legmagasabb iskola végzettsége a szakmunkásképző, míg 47% azaz 131 főnek a gimnázium, avagy szakközépiskola, illetve 48% vagyis 134 fő végezte el a főiskolát, vagy egyetemet, valamint 2.2% azaz 6 fő végzett

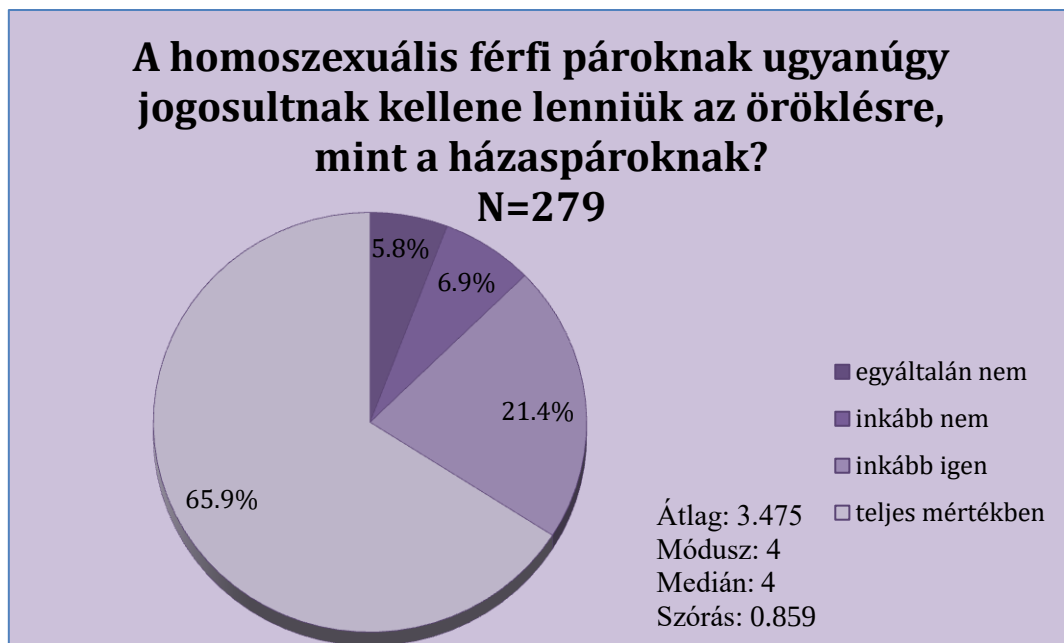
mester, vagy doktori képzést. Ez alapján jól látható, hogy a válaszadók többsége, érettségit vagy diplomát szerzett emberekből áll.

Amennyiben a családi állapotot nézzük, 29.4% azaz 82 fő tartozik az egyedülállók közé, ezzel szemben 45.5%, mely 127 főt tesz ki, él jelenleg párkapcsolatban, 6.5% vagyis 18 fő él élettársi kapcsolatban, 16.1% azaz 45 fő kötött házasságot párjával, és mindössze 1.8% tehát 5 fő vált el házastársától, valamint 0.4% azaz 1 fő özvegyült meg. Ez alapján elmondható, hogy legnagyobb részt a válaszadók vagy párkapcsolatban élnek, vagy pedig egyedülállók.

A szexuális irányultság szempontjából 79.2% azaz 221 fő tartja magát heteroszexuálisnak, 10% vagyis 28 fő biszexuálisnak vallja magát, míg 7.2% tehát 20 fő felvállalta, hogy homoszexuális, illetve 3.6% azaz 10 fő az egyéb kategóriát jelölte meg.

Megkérdeztem az embereket, hogy ismernek-e a közvetlen környezetükben homoszexuális, illetve biszexuális személyeket. A válaszadók jelentős többségben igennel válaszoltak, ez számokban annyit, tesz, hogy 82.8% azaz 231 fő. Mindössze 5% vagyis 14 fő nem ismer homoszexuális, vagy biszexuális személyt, míg 10.4% tehát 29 fő nem tud róla, illetve 1.8% amely 5 főt tesz ki, ők nem tartják fontosnak, hogy kinek milyen a szexuális irányultsága.

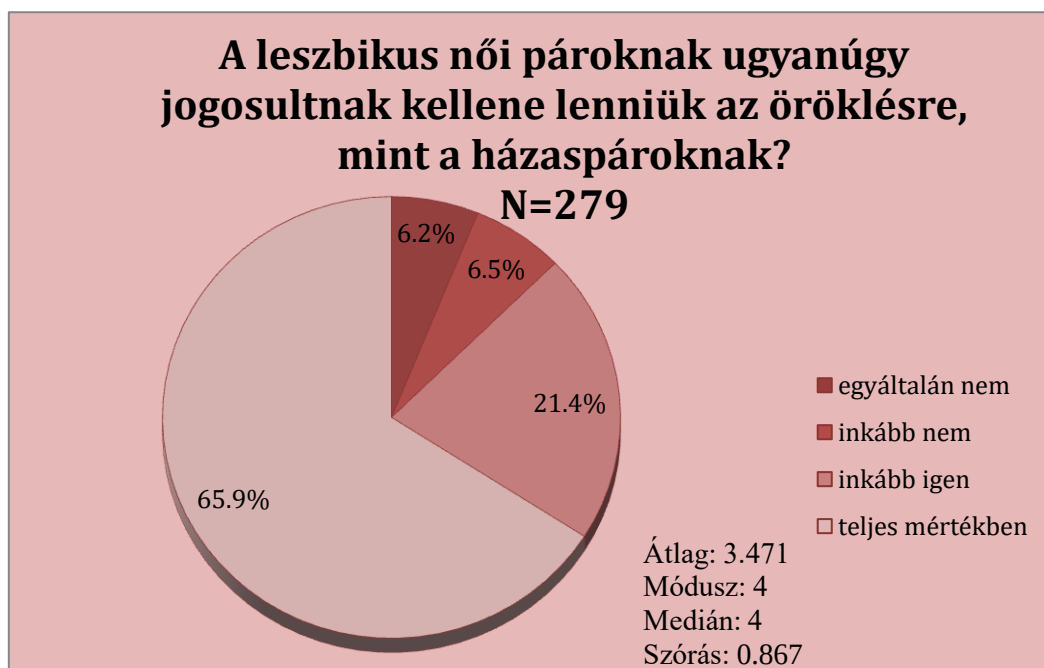
Kutatásom során feltettem azt a kérdést is, hogy vajon a homoszexuális embereknek ugyanolyan jogokkal kellene-e rendelkezniük, mint a heteroszexuális embereknek, továbbá rákérdeztem arra is, hogy a leszbikus illetve homoszexuális férfi pároknak vajon ugyanolyan jogosultsággal kellene-e rendelkezniük az öröklésre, mint a heteroszexuális pároknak. Ezeket a kérdéseket is feldolgoztam kördiagramban illetve T-próbával oszlopdiagramban is, mely során szintén a biológiai nemet adtam meg faktornak. Azonban a homoszexuális emberek kontra heteroszexuális emberek jogait ábrázoló kördiagramot az előírt terjedelem megtartása érdekében nem demonstrálok.

1. ábra: Homoszexuális férfi párok jogosultsága az öröklésre

A homoszexuális férfi párok öröklésre való jogosultságáról az alábbi módon vélekednek a kitöltőim:

- egyáltalán nem: 5.8% amely 16 fő
- inkább nem: 6.9% amely 19 fő
- inkább igen: 21.4% amely 59 fő
- teljes mértékben: 65.9% amely 182 fő

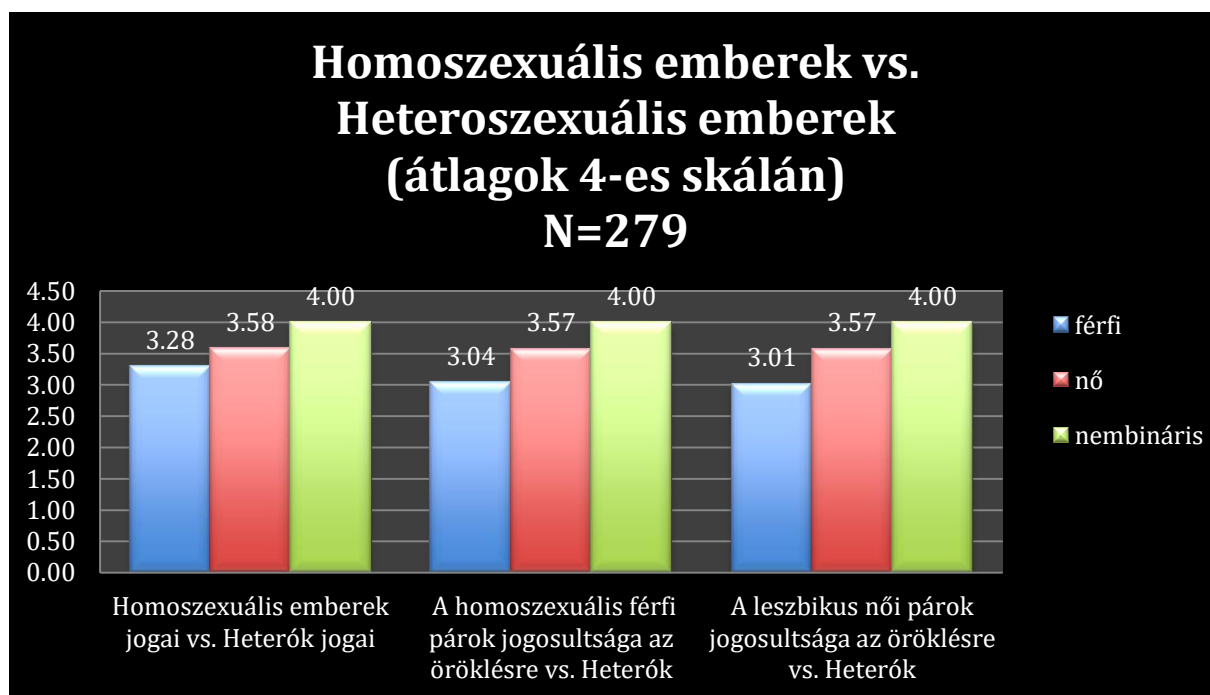

2. ábra: Leszbikus női párok jogosultsága az öröklésre

A leszbikus női párok öröklésre való jogosultságáról az alábbi módon vélekednek a kitöltőim:

- egyáltalán nem: 6.2% amely 17 fő
- inkább nem: 6.5% amely 18 fő
- inkább igen: 21.4% amely 59 fő
- teljes mértékben: 65.9% amely 182 fő

A két diagramot összehasonlítva maximálisan megfigyelhető, hogy a teljes mértékben illetve az inkább igen válaszok között nincsen különbség, s mindkét esetben a legtöbben teljes mértékben egyet értenek azzal, hogy a homoszexuális férfi valamint a leszbikus női pároknak mind mind ugyanúgy teljes mértékben joguk van az öröklésre, akárcsak a házaspároknak. A különbség az inkább nem illetve az egyáltalán nem válaszok között található, még ha nem is nagymértékű is, azonban az az egy fő is számít, ugyanis az alapján a homoszexuális férfiakat támogatják jobban az öröklésre való jogosultság szempontjából.

3. ábra: Homoszexuális emberek vs. Heteroszexuális emberek

A **homoszexuális emberek jogaival** kapcsolatban a válaszadóim nemük szerint az alábbi arányokban értékelték egyet:

férfi: 3.28

nő: 3.58

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 1. ábra).

9A *homoszexuális férfi párok öröklésre való jogosultságával* kapcsolatban a válaszadóim nemük szerint az alábbi arányokban értettek egyet:

férfi: 3.04

nő: 3.57

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 2. ábra).

A *leszbikus női párok öröklésre való jogosultságával* kapcsolatban a válaszadóim nemük szerint az alábbi arányokban értettek egyet:

férfi: 3.01

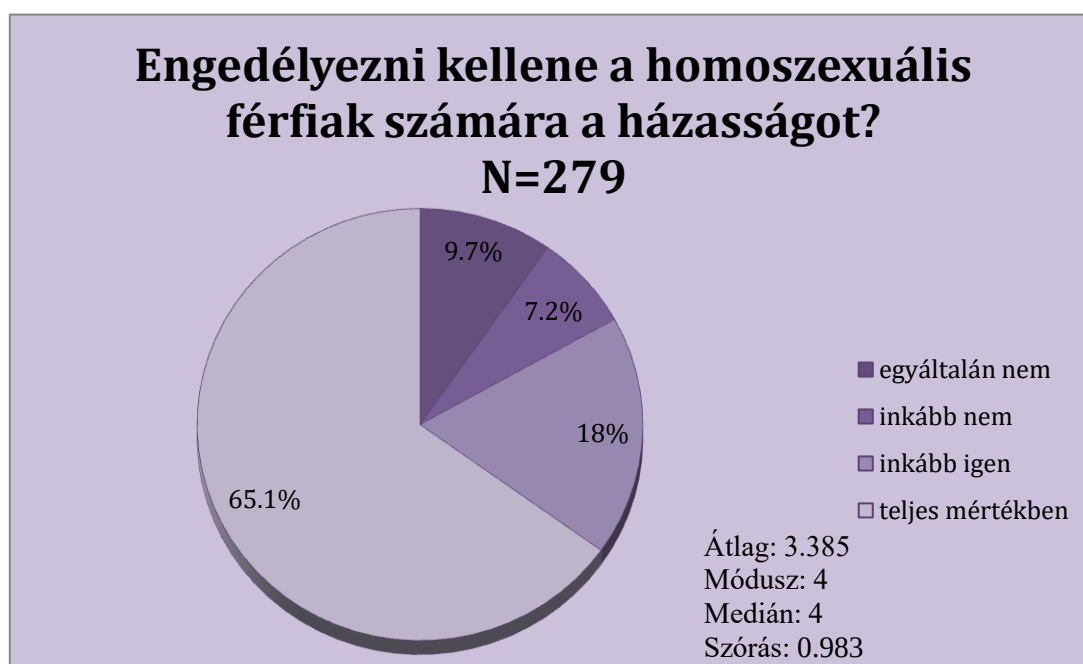
nő: 3.57

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 3. ábra).

Ezek alapján az állapítható meg, hogy a férfiak kevésbé értenek egyet, mint a nők, míg a nembináris emberek maximálisan, minden esetben egyetértenek, és nem tesznek különbséget leszbikus nők és homoszexuális férfiak között, ahogy a nők sem. A férfiak azonban láthatólag különbséget tesznek, tehát a homoszexuális férfiak esetében kevésbé értenek egyet, mint a leszbikus nők esetében.

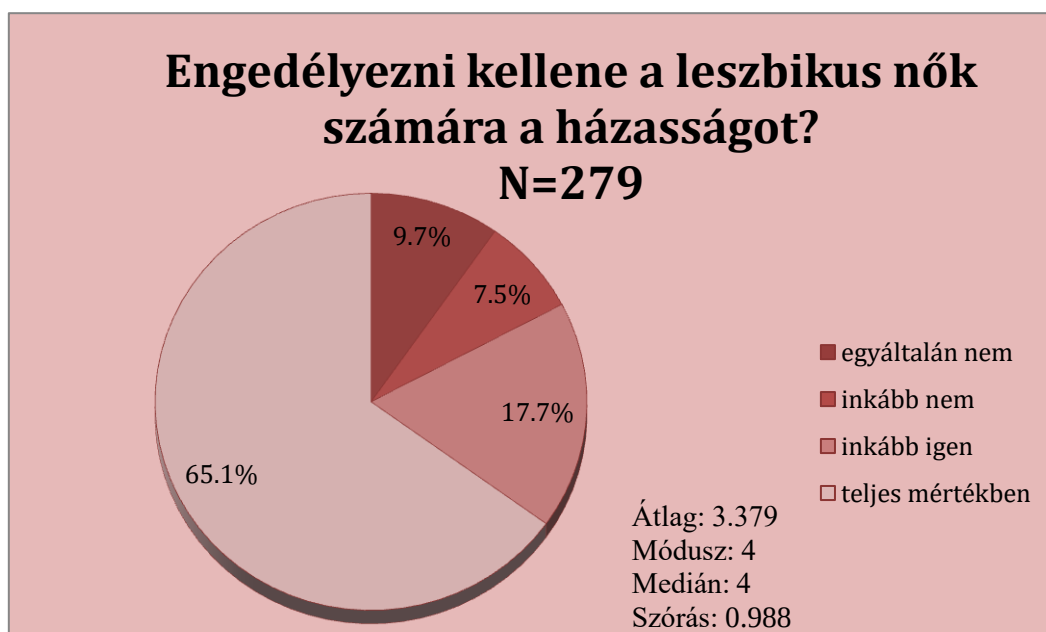
Kérdőívemben arra a kérdésre is kerestem a választ, hogy engedélyezni kellene-e a homoszexuális férfiak illetve leszbikus nők számára a házasságkötést, valamint azt, hogy közösen örökbefogadhassanak egy gyermeket. Hasonlóan az előzőhöz ugyancsak kérdőívben is és T-próbával oszlopdiagramban is nemek szerint feldolgoztam az eredményeket.

4. ábra: Homoszexuális férfiak házasságának engedélyezése

A homoszexuális férfiak megházasodásának engedélyezéséről az alábbi módon vélekednek a kérdőívem kitöltői:

- egyáltalán nem: 9.7% amely 27 fő
- inkább nem: 7.2% amely 20 fő
- inkább igen: 18% amely 51 fő
- teljes mértékben: 65.1% amely 181 fő

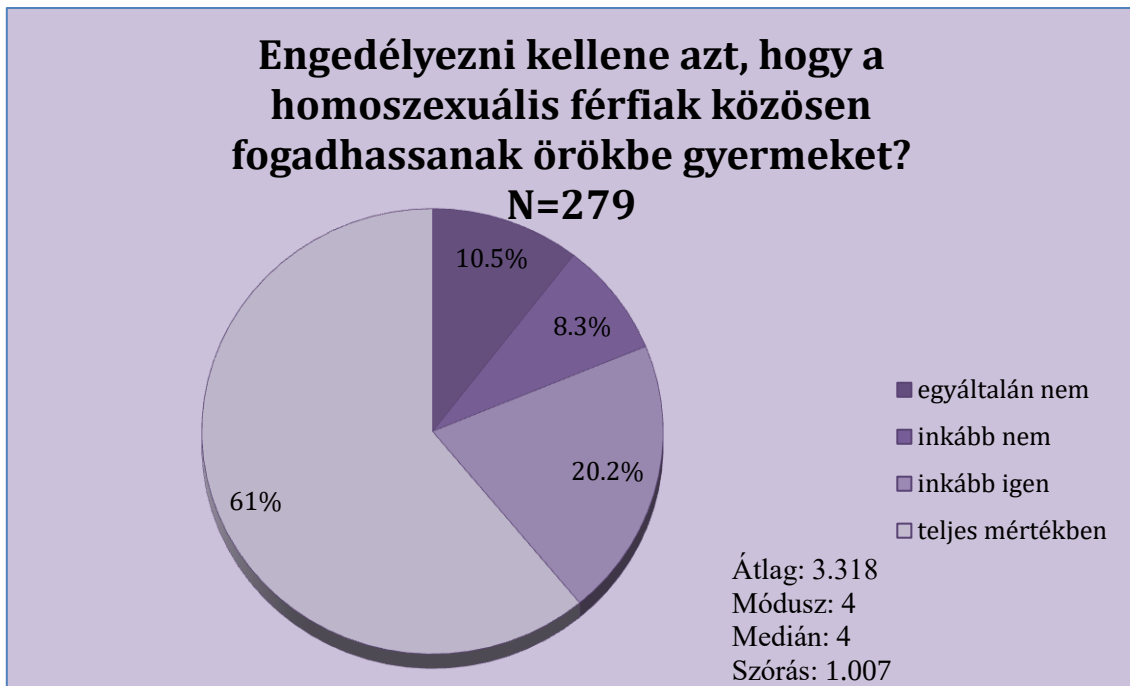

5. ábra: Leszbikus nők házasságának engedélyezése

A leszbikus nők megházasodásának engedélyezéséről az alábbi módon vélekednek a kérdőívem kitöltői:

- egyáltalán nem: 9.7% amely 27 fő
- inkább nem: 7.5% amely 21 fő
- inkább igen: 17.7% amely 50 fő
- teljes mértékben: 65.1% amely 181 fő

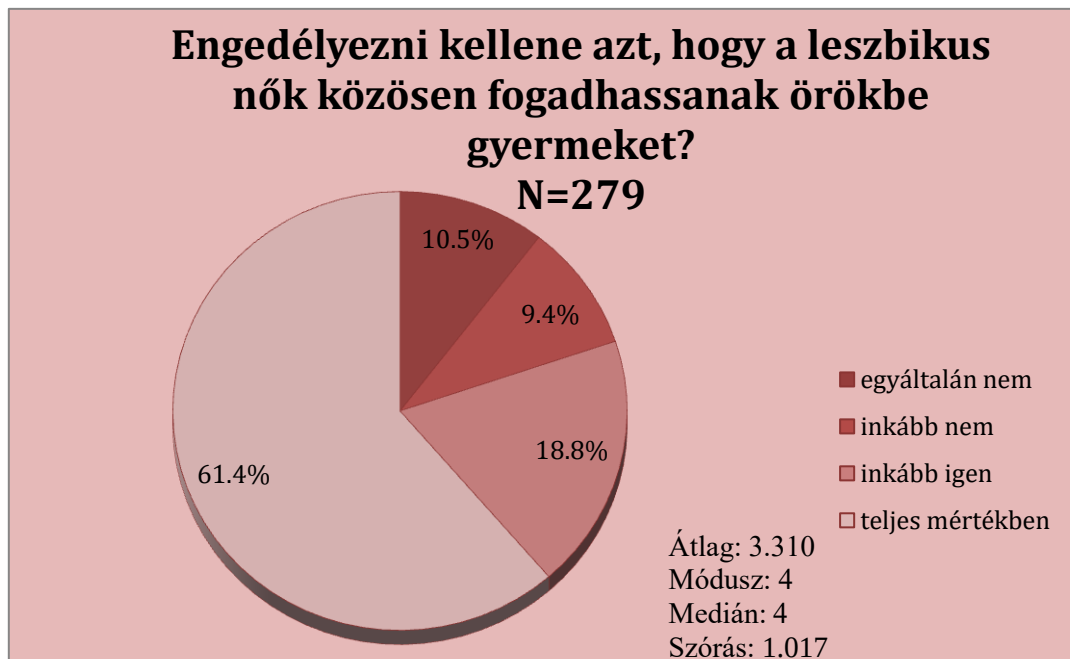
A két diagramot összehasonlítva megfigyelhető, hogy mindkettő esetében ugyanannyian jelölték be a teljes mértékben-t és az egyáltalán nem-et is, a különbség ebben az esetben is az inkább igen és az inkább nem között található, az az 1 fő alapján a homoszexuális férfiak számára engedélyeznék jobban a házasságot. A legnagyobb arányban teljes mértékben engedélyeznék egyaránt a homoszexuális férfiak és a leszbikus nők számára is a házasságot.

6. ábra: Örökbefogadás engedélyezése a homoszexuális férfiak számára

A homoszexuális férfiak közösen történő gyermekek örökbefogadásának engedélyezéséről az alábbi módon vélekednek a kérdőívem kitöltői:

- egyáltalán nem: 10.5% amely 29 fő
- inkább nem: 8.3% amely 23 fő
- inkább igen: 20.2% amely 57 fő
- teljes mértékben: 61% amely 170 fő

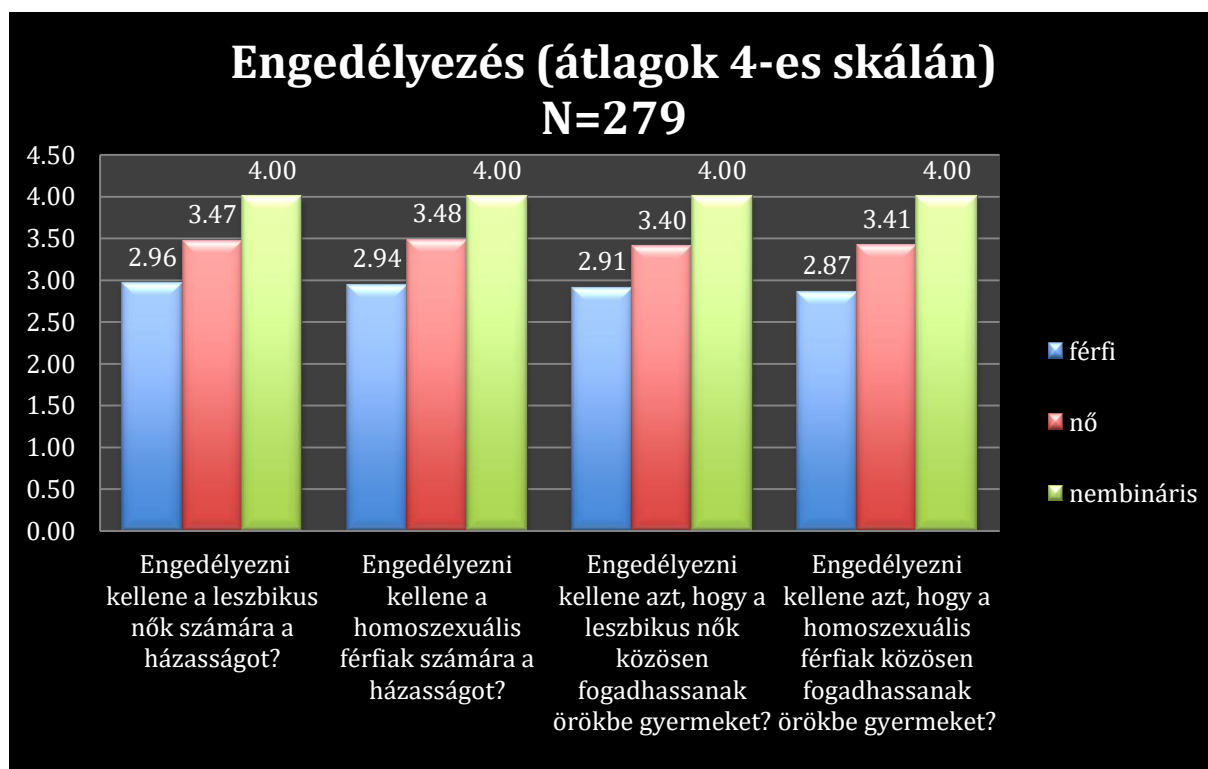

7. ábra: Örökbefogadás engedélyezése a leszbikus nők számára

A leszbikus nők közösen történő gyermekek örökbefogadásának engedélyezéséről az alábbi módon vélekednek a kérdőív kitöltői:

- egyáltalán nem: 10.5% amely 29 fő
- inkább nem: 9.4% amely 27 fő
- inkább igen: 18.8% amely 52 fő
- teljes mértékben: 61.4% amely 171 fő

A két diagramot összehasonlítva mindkét esetben a legtöbben teljes mértékben engedélyeznék a leszbikus nők illetve homoszexuális férfiak számára az örökbefogadást, azonban 1 fővel többen engedélyeznék a leszbikus nők számára. Az egyáltalán nem mindkettő esetében ugyanannyi, a jelentősebb különbség az inkább igen valamint az inkább nem között található, miszerint a homoszexuális férfiak esetében nagyobb arányban jelölték az inkább igen-t, a leszbikus nők esetében pedig az inkább nem-et jelölték többet, az átlagot megnézve így a homoszexuális férfiak számára engedélyeznék inkább a gyermekek örökbefogadását.

8. ábra: Házasság és örökbefogadás engedélyezése

A **leszbikus nők megházasodásának engedélyezéséről** az alábbi módon vélekednek a kérdőív kitöltői a nemük szerint:

férfi: 2.96

nő: 3.47

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 4. ábra).

A *homoszexuális férfiak megházasodásának engedélyezéséről* az alábbi módon vélekednek a kérdőívem kitöltői a nemük szerint:

férfi: 2.94

nő: 3.48

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 5. ábra).

A *gyermek közös örökbefogadását a leszbikus nők számára* a következő mértékben engedélyeznék a válaszadók a nemük szerint:

férfi: 2.91

nő: 3.40

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 6. ábra).

A *gyermek közös örökbefogadását a homoszexuális férfiak számára* a következő mértékben engedélyeznék a válaszadók a nemük szerint:

férfi: 2.87

nő: 3.41

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 7. ábra).

Ezek alapján maximálisan azt lehet megfigyelni, hogy a nembináris emberek minden esetben teljes mértékben engedélyeznék a házasságot illetve az örökbefogadást is mind a leszbikus női mind pedig a homoszexuális férfi pároknak. A nők minden esetben nagyobb arányban értettek egyet, mint a férfiak, azonban a leszbikus nők számára a férfiak jobban engedélyeznék, mint a homoszexuális férfiak számára mind a házasságot, mind pedig a gyermek örökbefogadását. Ellenben a nők ezzel ellentétesen a homoszexuális férfiak számára engedélyeznék jobban a házasságot és a gyermekvállalást is.

Kérdőívemben rákérdeztem arra is, hogy a kitöltőim mit gondolnak arról az állításról, hogy a homoszexuális férfiaknak illetve leszbikus nőknek nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan azt szeretnék. Az adatokat szintén kördiagramban illetve T-próbával oszlopdiagramban is feldolgoztam a nem-hez viszonyítva, azonban az előírt terjedelem megtartása érdekében a kördiagramokat nem ábrázolom.

Arra az állításra, hogy a homoszexuális férfiaknak nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan az szeretnék, a válaszadóim az alábbi értékeket adták:

- egyáltalán nem: 75.5% amely 211 fő
- inkább nem: 16.6% amely 46 fő
- inkább igen: 4.3% amely 12 fő
- teljes mértékben: 3.6% amely 10 fő

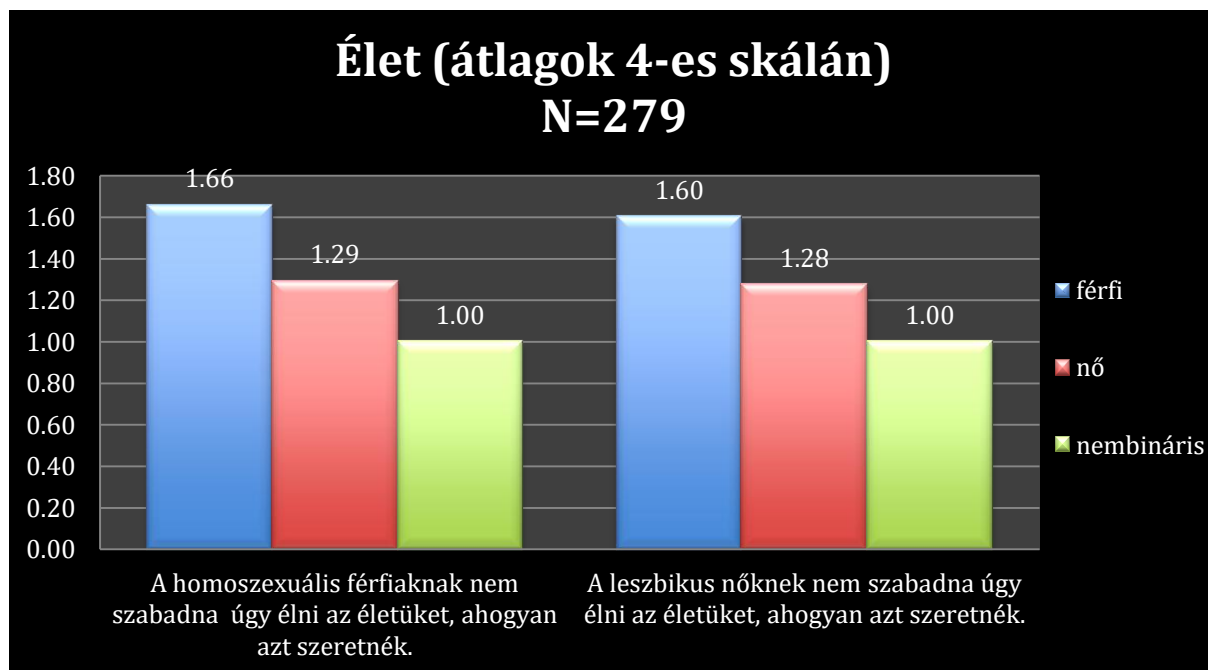
Átlag: 1.361

Arra az állításra, hogy a leszbikus nőknek nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan az szeretnék, a válaszadóim az alábbi értékeket adták:

- egyáltalán nem: 76.2% amely 213 fő
- inkább nem: 16.9% amely 47 fő
- inkább igen: 3.6% amely 10 fő
- teljes mértékben: 3.3% amely 9 fő

Átlag: 1.337

A két diagramot összehasonlítva könnyen észrevehető, hogy mindkét esetben egyáltalán nem értettek egyet egyik állítással sem, a leszbikus nők esetében 2 fővel többen nem értettek egyet. Az inkább nem esetében is 1 fővel kevesebben értettek egyet a homoszexuális férfiak esetében, míg az inkább igen esetében 2 fővel a teljes mértékben esetében pedig 1 fővel állították többen azt, hogy a homoszexuális férfiaknak nem szabadna úgy élniük az életüket ahogyan azt szeretnék.

9. ábra: A homoszexuálisoknak nem szabadna akarataik szerint élni az életüket.

Arra az állításra, hogy a **homoszexuális férfiaknak nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan az szeretnék**, a válaszadóim az alábbi értékeket adták a nemük szerint:

férfi: 1.66

nő: 1.29

nembináris: 1.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 8. ábra).

Arra az állításra, hogy a **leszbikus nőknek nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan az szeretnék**, a válaszadóim az alábbi értékeket adták a nemük szerint:

férfi: 1.60

nő: 1.28

nembináris: 1.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 9. ábra).

Ezeket az adatokat tanulmányozva megfigyelhetjük, hogy a nembináris emberek mindkettő esetében egyáltalán nem értettek egyet az állítással, miszerint a homoszexuális férfiaknak illetve leszbikus nőknek nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan azt szeretnék. A férfiak esetében kisebb számban volt a nem egyetértés, mint a nők esetében, míg a homoszexuális férfiak esetében mind a férfiak mind pedig a nők nagyobb arányban nem értettek egyet, tehát a válaszok alapján nagyobb arányban állították azt, hogy a homoszexuális férfiaknak nem szabadna úgy élniük az életüket, ahogyan azt szeretnék, ellenben a leszbikus nőkkel szemben.

A kérdőívem során azt az állítást tettem fel, hogy a homoszexuális férfiakat illetve leszbikus nőket jobban kellene támogatni a házasságkötésben illetve gyermekvállalásban. Az összegyűlt adatokat hasonlóan az eddigiekhez kördiagramban illetve T-próbával oszlopdiagramban is feldolgoztam, azonban munkámban nem jelenítem meg kördiagramban az előírt területi követelmények betartása érdekében.

Azzal az állítással, hogy a homoszexuális férfiakat jobban kellene támogatni a házasságkötésben a kitöltők az alábbi mértékben értették egyet:

- egyáltalán nem: 12.3% amely 34 fő
- inkább nem: 14.5% amely 40 fő
- inkább igen: 33.7% amely 93 fő
- teljes mértékben: 39.5% amely 109 fő

Átlag: 3.003

Azzal az állítással, hogy a leszbikus nőket jobban kellene támogatni a házasságkötésben a kitöltők az alábbi mértékben értették egyet:

- egyáltalán nem: 12.3% amely 34 fő
- inkább nem: 14.5% amely 40 fő
- inkább igen: 34.3% amely 95 fő
- teljes mértékben: 38.9% amely 108 fő

Átlag: 3.000

A két diagramot elnézve mindkét esetben a legnagyobb arányban teljes mértékben támogatják a homoszexuális férfiakat és a leszbikus nőket, azonban 1 fő eltéréssel a homoszexuális férfiakat jobban támogatják, mint a leszbikus nőket, az egyáltalán nem és az inkább nem értékei ugyan annyi, míg az inkább igen 2 fővel kevesebb a homoszexuális férfiak esetében.

Azzal az állítással, hogy a homoszexuális férfiakat jobban kellene támogatni gyermekvállalásban illetve örökbefogadásban a kitöltők az alábbi mértékben értették egyet:

- egyáltalán nem: 12.1% amely 25 fő
- inkább nem: 15% amely 31 fő
- inkább igen: 31.9% amely 66 fő

- teljes mértékben: 41.1% amely 85 fő

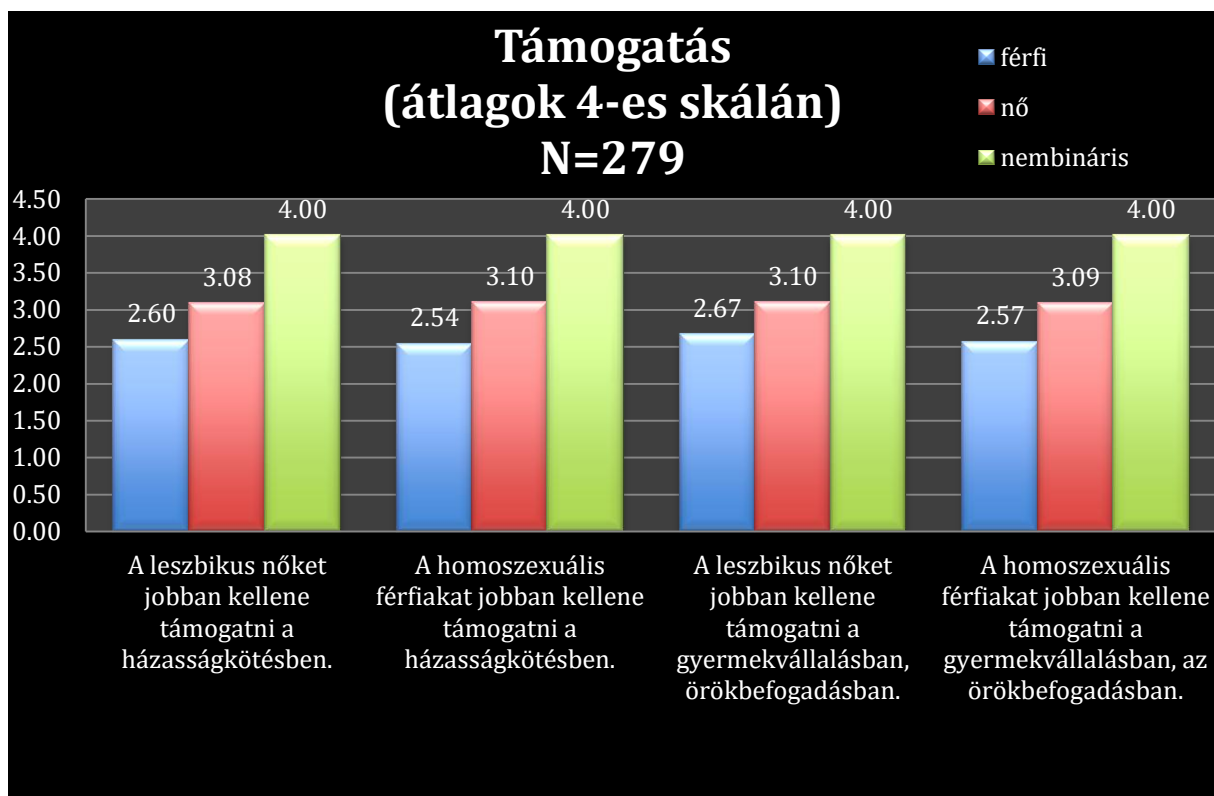
Átlag: 3.019

Azzal az állítással, hogy a leszbikus nőket jobban kellene támogatni gyermekvállalásban illetve örökbefogadásban a kitöltők az alábbi mértékben értékelték egyet:

- egyáltalán nem: 11.1% amely 23 fő
- inkább nem: 14% amely 29 fő
- inkább igen: 34.3% amely 71 fő
- teljes mértékben: 40.6% amely 84 fő

Átlag: 3.043

A két diagramot megnézve mindkét esetben a legnagyobb arányban teljes mértékben támogatják a homoszexuális férfiakat illetve leszbikus nőket a gyermekvállalásban, és örökbefogadásban is, azonban 1 fővel többen támogatják a homoszexuális férfiakat. Az inkább igen-t a homoszexuális férfiak esetében 5 fővel kevesebben jelölték, míg az inkább nem-et 3 fővel többen, az egyáltalán nem-et pedig 2 fővel többen jelölték. Az átlagot megnézve azonban az látható, hogy a leszbikus nőket támogatják jobban.

10. ábra: Házasság és örökbefogadás támogatása

Azzal az állítással, hogy a *leszbikus nőket jobban kellene támogatni a házasságkötésben*, a kitöltők az alábbi mértékben értékelték egyet a nemük szerint:

férfi:2.60

nő: 3.08

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 10. ábra).

Azzal az állítással, hogy a *homoszexuális férfiakat jobban kellene támogatni a házasságkötésben*, a kitöltők az alábbi mértékben értékelték egyet a nemük szerint:

férfi:2.54

nő: 3.10

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 11. ábra).

Azzal az állítással, hogy a *leszbikus nőket jobban kellene támogatni a gyermekvállalásban illetve örökbefogadásban*, a kitöltők az alábbi mértékben értékelték egyet a nemük szerint:

férfi: 2.67

nő: 3.10

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 12. ábra).

Azzal az állítással, hogy a *homoszexuális férfiakat jobban kellene támogatni a gyermekvállalásban illetve örökbefogadásban*, a kitöltők az alábbi mértékben értékelték egyet a nemük szerint:

férfi: 2.57

nő: 3.09

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 13. ábra).

A négy diagram adatai alapján jól megfigyelhető, hogy a férfiak a legkevésbé támogatóak mind az örökbefogadásban mind a gyermekvállalásban, míg a nembináris emberek teljes mértékben támogatják a leszbikus nőket és a homoszexuális férfiakat is. A férfiak a homoszexuális férfiakat kevésbé támogatják, mint a leszbikus nőket, a gyermekvállalásban még inkább, mint a házasságkötésben. A nők a házasságkötésben a homoszexuális férfiakat, azonban a gyermekvállalásban a leszbikus nőket támogatják nagyobb arányban.

Kutatásom során a kérdőívemben azt állítottam, hogy a homoszexuális férfiak illetve leszbikus nők ugyanolyan jó szülők, mint a heteroszexuális férfiak illetve heteroszexuális nők. Valamint ezzel ellentétesen azt az állítást is feltettem, hogy a homoszexuális férfiak valamint

leszbikus nők nem képesek ugyan olyan jól felnevelni a gyermekeket, mint a heteroszexuális férfiak, és nők. Szintén kördiagramban, valamint T-próbával oszlopdiagramban nemek szerint bontva dolgoztam fel, azonban az előírt terjedelmek megtartása érdekében a kördiagramokat ábrával nem szemléltetem.

Arra az állításra, miszerint a homoszexuális férfiak ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális férfiak, az alábbi értékeket kaptam:

- egyáltalán nem: 7.2% amely 20 fő
- inkább nem: 9.4% amely 26 fő
- inkább igen: 24.3% amely 67 fő
- teljes mértékben: 59.1% amely 163 fő

Átlag: 3.351

Arra az állításra, miszerint a leszbikus nők ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális nők, az alábbi értékeket kaptam:

- egyáltalán nem: 7.5% amely 21 fő
- inkább nem: 8.3% amely 23 fő
- inkább igen: 24.3% amely 67 fő
- teljes mértékben: 59.9% amely 166 fő

Átlag: 3.364

Ezek alapján mindkét diagram esetében a legnagyobb arányban teljes mértékben egyetértenek azzal, hogy a homoszexuális férfiak és a leszbikus nők ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális férfiak és nők, azonban 3 fővel többen jelölték a teljes mértékben-t a leszbikus nők esetében. Az inkább igen-t mindkét esetben ugyanannyian jelölték, az inkább nem-et 3 fővel kevesebben jelölték a leszbikus nők esetében, míg az egyáltalán nem választ 1 fővel többen jelölték. Az átlagok alapján a leszbikus nőkről tartják azt, hogy ugyanolyan jó szülők, mint a heteroszexuális nők, a homoszexuális férfiakkal szemben.

Arra az állításra miszerint a homoszexuális férfiak nem képesek olyan jól felnevelni egy gyermeket, mint a heteroszexuális férfiak, a kitöltőim a következő értékeket jelölték:

- egyáltalán nem: 63% amely 174 fő
- inkább nem: 18.8% amely 52 fő

- inkább igen: 10.5% amely 29 fő
- teljes mértékben: 7.6% amely 21 fő

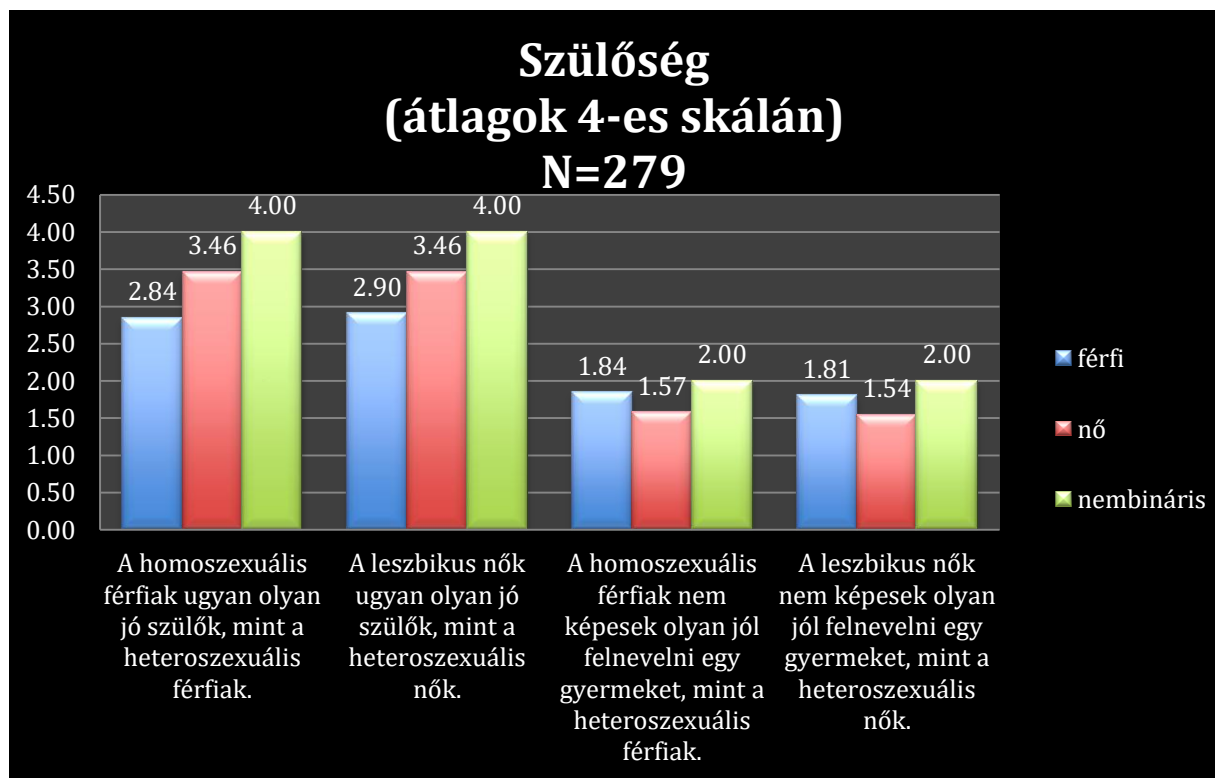
Átlag: 1.627

Arra az állításra miszerint a leszbikus nők nem képesek olyan jól felnevelni egy gyermeket, mint a heteroszexuális nők, a kitöltőim a következő értékeket jelölték:

- egyáltalán nem: 65% amely 180 fő
- inkább nem: 17.7% amely 49 fő
- inkább igen: 10.1% amely 28 fő
- teljes mértékben: 7.2% amely 20 fő

Átlag: 1.596

A két diagramot összehasonlítva az látható, hogy mindkét esetben a legnagyobb arányban egyáltalán nem értettek egyet azzal, hogy a homoszexuális férfiak illetve leszbikus nők nem képesek olyan jól felnevelni a gyermekeket, mint a heteroszexuális férfiak valamint heteroszexuális nők, azonban a homoszexuális férfiak esetében 6 fővel kevesebben. Az inkább nem-et 3 fővel jelölték többen a homoszexuális férfiaknál, míg az inkább igen-t és a teljes mértékben-t mindkét esetben 1 fővel jelölték többen. Az átlagok alapján a homoszexuális férfiakra állítják azt nagyobb mértékben, hogy nem képesek olyan jól felnevelni a gyermekeket, mint a heteroszexuális férfiak, a leszbikus nőkről kevesebb arányban feltételezik ugyanezt.

11. ábra: Homoszexuális férfiak és leszbikus nők, mint szülők

Arra az állításra, miszerint a **homoszexuális férfiak ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális férfiak**, a válaszadóim neme szerint az alábbi értékeket kaptam:

férfi: 2.84

nő: 3.46

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 14. ábra).

Arra az állításra, miszerint a **leszbikus nők ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális nők**, a válaszadóim neme szerint az alábbi értékeket kaptam:

férfi: 2.90

nő: 3.46

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 15. ábra).

Arra az állításra miszerint **a homoszexuális férfiak nem képesek olyan jól felnevelni egy gyermeket, mint a heteroszexuális férfiak**, a kitöltőim a nemük szerint a következő értékeket jelölték:

férfi: 1.84

nő: 1.57

nembináris: 2.00

Arra az állításra miszerint **a leszbikus nők nem képesek olyan jól felnevelni egy gyermeket, mint a heteroszexuális nők**, a kitöltőim a nemük szerint a következő értékeket jelölték:

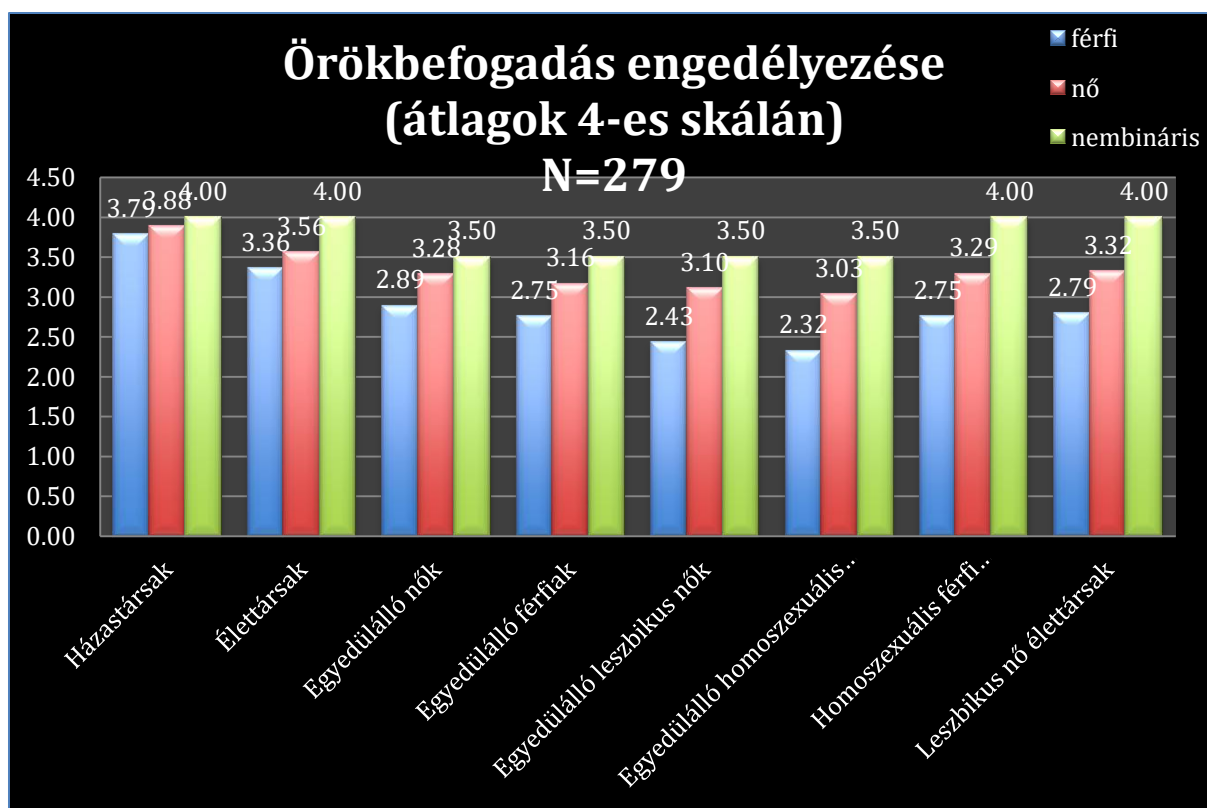
férfi: 1.81

nő: 1.54

nembináris: 2.00

Ezen adatok alapján azt lehet megállapítani, hogy a férfiak tartják a legkevésbé jó szülőnek a homoszexuális férfiakat illetve leszbikus nőket a heteroszexuális szülőkhöz képest, míg a nők és a nembináris emberek ugyan olyan arányban tartják jó szülőnek a homoszexuális férfiakat és a leszbikus nőket. A férfiak válasza alapján a leszbikus nőket jobb szülőnek tartják, mint a homoszexuális férfiakat. Arra az állításra, hogy a homoszexuális férfiak illetve leszbikus nők nem képesek olyan jól felnevelni a gyermekeiket, mint a heteroszexuális férfiak és nők, a nembináris emberek értettek egyet a legnagyobb arányban, különbséget azonban nem tettek a homoszexuális párok neme között, míg a férfiak a homoszexuális férfiakat, a nők pedig szintén a homoszexuális férfiokról gondolák azt, hogy nem képesek olyan jól felnevelni a gyermekeiket, mint a heteroszexuális férfiak.

Kutatásom során a kérdőívemben megkérdeztem azt is, hogy kik számára, s milyen mértékben engedélyeznék az örökbefogadást. Szintén négyfokú skálán tudták megválaszolni, hogy a házastársak, élettársak, egyedülálló nők, illetve férfiak, egyedülálló leszbikus nők illetve homoszexuális férfiak, valamint leszbikus nő élettársak, illetve homoszexuális férfi élettársak közül kik számára milyen arányban engedélyeznék az örökbefogadást. Az eredményeket T-próbával oszlopdiagramban dolgoztam fel, a biológiai nem-et megadva faktorként.

12. ábra: Örökbefogadás engedélyezése

A **házastársak** számára a kitöltőim nemük szerint az alábbi mértékben engedélyeznék az örökbefogadást:

férfi: 3.79

nő: 3.88

nembináris: 4.00

Az **élettársak** számára a kitöltőim nemük szerint az alábbi mértékben engedélyeznék az örökbefogadást:

férfi: 2.89

nő: 3.28

nembináris: 3.50

Az **egyedülálló nők** számára a kitöltőim nemük szerint az alábbi mértékben engedélyeznék az örökbefogadást:

férfi: 3.36

nő: 3.56

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 16. ábra).

Az **egyedülálló férfiak** számára a kitöltőim nemük szerint az alábbi mértékben engedélyeznék az örökbefogadást:

férfi: 2.75

nő: 3.16

nembináris: 3.50

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 17. ábra).

Az **egyedülálló leszbikus nők** számára a kitöltőim nemük szerint az alábbi mértékben engedélyeznék az örökbefogadást:

férfi: 2.43

nő: 3.10

nembináris: 3.50

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 18. ábra).

Az **egyedülálló homoszexuális férfiak** számára a kitöltőim nemük szerint az alábbi mértékben engedélyeznék az örökbefogadást:

férfi: 2.32

nő: 3.03

nembináris: 3.50

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 19. ábra).

A **homoszexuális férfi élettársak** számára a kitöltőim nemük szerint az alábbi mértékben engedélyeznék az örökbefogadást:

férfi: 2.79

nő: 3.32

nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 20. ábra).

A **leszbikus nő élettársak** számára a kitöltőim nemük szerint az alábbi mértékben engedélyeznék az örökbefogadást:

férfi: 2.75

nő: 3.29

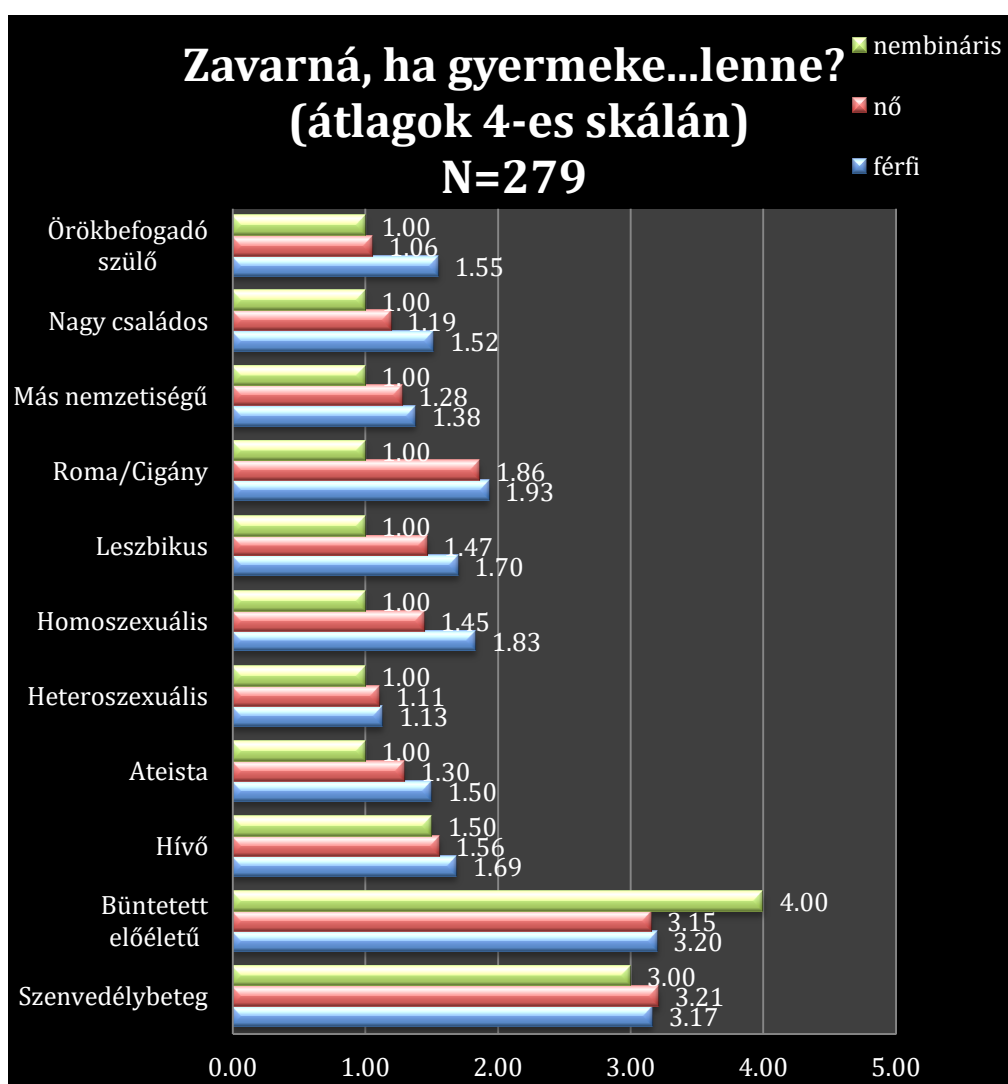
nembináris: 4.00

A nemek között ez az eltérés szignifikánsnak bizonyosult (lásd mellékletek 21. ábra).

Ezek alapján azt lehet megállapítani, hogy a legnagyobb mértékben a házastársak számára, míg a legkevésbé az egyedülálló homoszexuális férfiak számára engedélyeznék az örökbefogadást. A nembináris emberek nem tesznek különbséget homoszexuális és heteroszexuális emberek illetve a nemek között sem, csakis az élettársak, házastársak és egyedülállók között, az egyedülállók számára kisebb arányban engedélyeznék az örökbefogadást. A férfiak az egyedülálló homoszexuális férfiak számára engedélyeznék a legkevésbé, míg a nők szintén. Mind a férfiak, mind a nők a leszbikus nő élettársak számára nagyobb arányban engedélyeznék az örökbefogadást, mint a homoszexuális férfi élettársaknak. A férfiak ugyanannyira támogatják az egyedülálló férfiakat, mint a

homoszexuális férfi élettársakat, míg a nők és a nembináris emberek a homoszexuális férfi élettársak számára nagyobb arányban engedélyeznék az örökbefogadást. Összességében elmondható, hogy a férfiak számára legyenek heteroszexuálisak, vagy homoszexuálisak, kevesebb mértékben engedélyeznék az örökbefogadást, mint a nők számára, illetve a válaszadó férfiak minden esetben kevésbé támogatóak, mint a nők.

Arra a kérdésre is kitértem a kérdőívben, hogy a kitöltőket zavarná-e, ha gyermekük szenvedélybeteg, büntetett előéletű, hívő, ateista, heteroszexuális, homoszexuális, leszbikus, roma vagy cigány, más nemzetiségű, nagycsaládos, illetve örökbefogadó szülő lenne. Ezt a kérdést is négyfokú skálával mértem, és T-próbával oszlopdiagramban jelenítettem meg.

13. ábra: Zavarná, ha gyermeke...lenne?

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük *szenvedélybeteg* lenne:

férfi: 3.17 nő: 3.21 nembináris: 3.00

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **büntetett előéletű** lenne:

férfi: 3.20 nő: 3.15 nembináris: 4.00

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **hívő** lenne:

férfi: 1.69 nő: 1.56 nembináris: 1.50

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **ateista** lenne:

férfi: 1.50 nő: 1.30 nembináris: 1.00

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **heteroszexuális** lenne:

férfi: 1.13 nő: 1.11 nembináris: 1.00

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **homoszexuális** lenne:

férfi: 1.83 nő: 1.45 nembináris: 1.00

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **leszbikus** lenne:

férfi: 1.70 nő: 1.47 nembináris: 1.00

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **roma/cigány** lenne:

férfi: 1.93 nő: 1.86 nembináris: 1.00

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **más nemzetiségű** lenne:

férfi: 1.38 nő: 1.28 nembináris: 1.00

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **nagycsaládos** lenne:

férfi: 1.52 nő: 1.19 nembináris: 1.00

A kitöltők neme szerint az alábbi mértékben zavarná őket, ha gyermekük **örökbefogadó szülő** lenne:

férfi: 1.55

nő: 1.06

nembináris: 1.00

Az ábra alapján megállapítható, hogy legnagyobb mértékben a nembinárisokat és a férfiakat a büntetett előéletűség, míg a nőket a szenvedélybetegség zavarná a leginkább gyermeke esetében. Minden másban a nembináris emberek a legelfogadóbbak, míg a férfiak kevésbé. A férfiakat és nőket jobban zavarná az, ha gyermekük roma, vagy cigány lenne, mintha homoszexuális, avagy leszbikus. A nőket jobban zavarná, ha gyermekük leszbikus lenne, mintha homoszexuális, a férfiaknál ez ellenkezőleg, a gyermek inkább legyen leszbikus, mint homoszexuális.

II.2. Reflektálás a hipotézisekre

Az első hipotézisemben azt feltételeztem, hogy az azonos nemű párok neme befolyásolja a róluk való vélekedést, hogy a leszbikus nők felé pozitívabb attitűddel állnak az emberek, mint a homoszexuális férfiak irányába. Egyrésztől beigazolódott ez a feltevés, másrésztől azonban megdőlt. Valóban különbség figyelhető meg a homoszexuális férfiak és leszbikus nők felé irányuló attitűdökben, azonban az örökléshez való jogaikban illetve a házasságkötésben nagyobb arányban támogatják a homoszexuális férfiakat, mint a leszbikus nőket, így még ha szinte minden másban a leszbikus nőket részesítik előnyben, akkor is félig ez a hipotézisem megdőlt. Ezt alátámasztja a 1. ábra, a 2. ábra illetve a 3. ábra és 4. ábra.

A második hipotézisem, miszerint az ember saját neme is befolyásolja a homoszexuális emberek megítélésében, hogy a férfiak nagyobb fokú előítélettel állnak a homoszexuális emberek iránt, mint a nők, ez teljes mértékben igaznak bizonyosult, minden tekintetben kisebb mértékben támogatóak, és elfogadóak, mint a nők. Illetve a homoszexuális férfiak irányába negatívabb attitűddel rendelkeznek, mint a leszbikus nők irányába. Ezt nagymértékben bizonyítja a 8. ábra, a 9. ábra 10. ábra, a 11. ábra, a 12. ábra illetve a 13. ábra is.

A harmadik hipotézisem, melyben kapcsolódva az elsőhöz azt feltételeztem, hogy az emberek nagyobb arányban támogatják a gyermekvállalásban, illetve jobb szülőnek tartják a leszbikus

nőket, mint a homoszexuális férfiakat igaznak bizonyosult. Ezt alátámasztja a 9. ábra illetve a 10. ábra valamint a 11. ábra.

III. Összegzés

Dolgozatomban az azonos nemű párokhoz kapcsolódó attitűdöt helyeztem középpontba. Az elméleti részben fókuszba helyeztem a társadalmi befogadást, az előítéleteket, a sztereotípiákat, a homoszexualitást, valamint a homofóbiát, s annak okait. Kutatásom során a leszbikus nők és homoszexuális férfiakra alkotott vélekedések kapták a legnagyobb hangsúlyt, a házasságkötés, öröklési jog, örökbefogadás valamint gyermeknevelés dimenziókban. Arra kívántam választ kapni, hogy vajon van-e különbség a homoszexuális férfiak illetve a leszbikus nők megítélésében és a társadalom feléjük történő viszonyulásában a már említett dimenziókban, található-e eltérés férfi és női válaszadók attitűdjében a homoszexuális férfiak vagy a leszbikus nők irányában.

Kutatásom során egy 34 kérdéses online kérdőívet állítottam össze, melyet önkéntes alapon 279 ember töltött ki. Az elemzésemet három fő kérdés köré csoportosítottam, melyek az alábbiak:

- ▶ H.1. Feltételezésem szerint az azonos nemű párok neme befolyásolja a róluk való vélekedést. A leszbikus nők felé pozitívabb attitűddel állnak az emberek, mint a homoszexuális férfiak irányába.
- ▶ H.2. Feltételezéseim szerint az ember saját neme is befolyásolja a homoszexuális emberek megítélésében, a férfiak nagyobb fokú előítélettel állnak a homoszexuális emberek iránt, mint a nők.
- ▶ H.3. Feltételezéseim szerint az emberek nagyobb arányban támogatják a gyermekvállalásban illetve jobb szülőnek tartják a leszbikus nőket, mint a homoszexuális férfiakat.

Eredményim közül érdekesnek bizonyosult, hogy az első hipotézisem csupán félig igazolódott be, ugyan valóban különbség figyelhető meg a homoszexuális férfiak és leszbikus nők felé irányuló vélekedésekben, s bár jelentősebb részt a leszbikus nők felé pozitívabb attitűddel viszonyul a társadalom, azonban az örökléshez való jogaikban illetve a házasságkötésben nagyobb arányban támogatják a homoszexuális férfiakat, mint a leszbikus nőket. A gyermekvállalás szempontjából a leszbikus nőket támogatják, s őket is tartják jobb szülőnek.

Igazolást nyert az, hogy a válaszadók neme hatással van az LMBTQI témához fűződő attitűdökre, a férfiak nagyobb fokú előítéllettel rendelkeznek, mint a nők.

Kitekintés

Szociálpedagógus hallgatóként fontosnak tartom, hogy beszéljünk az LMBTQI témáról, nem pedig tabuként kezeljük, melyről hallgatunk. A felnővekvő korosztály körében mindig is kérdés volt a szexuális irányultság. A tabukat mi magunk, a saját társadalmunk alkotja, azért, mert kellemetlen, avagy nehéz egy bizonyos témáról beszélni, azonban attól még, hogy valamiről nem veszünk tudomást, nem szűnik meg, ezért is fontos a szakszerű beszélgetés, a megfelelő tájékozottság, valamint a társadalmi elfogadás szempontjából az érzékenyítés.

Abban az esetben, ha folytatnám a dolgozatomat, először is mindenképpen finomítanám a kérdőívemet, olyan kérdéseket is összeállítanék, amely során szembeállítom a homoszexuális férfiakat és leszbikus nőket, ezzel azt eredményezve, hogy a válaszadóim nagyobb eséllyel választanak a kettő közül, nem egységes csoportként tekintenek rájuk, mint homoszexuálisok, hanem külön egyénként, mint férfiak és nők. Továbbá más dimenziókat is behoznék, mint például a család, valamint a már kijavított kérdőívet egy nagyobb mintán próbálnám ki.

Felhasznált irodalom

Adihartono, Wisnu & Jocson, Ellisiah Uy (2020): A Comparative Analysis of the Status of Homosexual Men in Indonesia and the Philippines. *Journal of Southeast Asian Human Rights*. Vol. 4, No 1.

Adolfson, Anna & Iedema, Jurjen & Keuzenkamp, Saskia (2010): Multiple Dimensions of Attitudes About Homosexuality: Development of a Multifaceted Scale Measuring Attitudes Toward Homosexuality. *Journal of Homosexuality*, 57

Allport, G. W. (1954): *The nature of prejudice*. Addison-Wesley.

Bhatti, G. (2019): Social and Educational Inclusion in Schools and Their Communities. In W. Veugelers (Ed.), *Education for Democratic Intercultural Citizenship* Vol. 15, pp. 61–80

Britton, D. M. (1990): Homophobia and Homosociality: An Analysis of Boundary Maintenance. *The Sociological Quarterly*, Vol. 31, No. 3.

Burgess, Ernest W. (1926): *The Family as a Unity of Interacting Personalities*, The Family, Vol. VII

Collins, H. (2003): Discrimination, Equality and Social Inclusion. *The Modern Law Review*, 66

Davies, C. (1982): Sexual Taboos and Social Boundaries. *American Journal of Sociology*, 87

Davies, M. (2004): Correlates of negative attitudes toward gay men: Sexism, male role norms, and male sexuality. *Journal of Sex Research*, 41,

Ehrlich, H. J. (1973): *The social psychology of prejudice: A systematic theoretical review and propositional inventory of the American social psychological study of prejudice*. John Wiley & Sons

Erős Ferenc (2017): Előítéletek: a vágy ideológiái. *Magyar filozófiai szemle* 61. évf. 1. sz.

Flores, Andrew R. (2019): *Social Acceptance of LGBT People in 174 Countries: 1981 to 2017*. Williams Institute. UCLA School of Law.

Greenberg, D.F. & Bystyrn, M.H. (1982): Christian Intolerance of Homosexuality. *American Journal of Sociology*, 88

Hamilton, D. L., & Trolie, T. K. (1986): Stereotypes and stereotyping: An overview of the cognitive approach. New York: Academic Press.

Hayes, B. C. (1995): Religious identification and moral attitudes: The British case. British Journal of Sociology, 46

Háttér Társaság (2017): Azonos nemű szülők és gyermekeik. Szívárványcsaládok helyzete, 2016-17. Kutatási összefoglaló. Háttér kiadó.

Háttér Társaság (2020): Járványkezelés helyett hadjárat az LMBTQI emberek ellen. Forrás: internet <https://hatter.hu/hirek/jarvanykezeles-helyett-hadjarat-az-lmbtqi-emberek-ellen> Letöltve: 2022.10.25

Háttér Társaság: LMBTQI szószeret. Archivum. Forrás: internet <https://hatter.hu/archivum/kultura-es-mozgalom/lmbtqi-szoszeret> Letöltve: 2022. 10.11.

Herek, Gregory M. (1984a): Attitudes toward Lesbians and Gay Men: A Factor-analytic Study. Journal of Homosexuality, 10

Herek, Gregory M. (1984b): Beyond Homophobia: A Social Psychological Perspective on Attitudes toward Lesbians and Gay Men. Journal of Homosexuality, 10

Herek, Gregory M. (2000): Sexual Prejudice and Gender: Do Heterosexuals' Attitudes toward Lesbians and Gay Men Differ?. Journal of Social Issues, 56

Herek, Gregory M. (2002): Gender Gaps in Public Opinion about Lesbians and Gay Men. The Public Opinion Quarterly. Vol. 66, No. 1.

Hudson, W.W. & Ricketts, W.A. (1980): A Strategy for the Measurement of Homophobia. Journal of Homosexuality, 5

Jurčić, Marko (2018): A lesbikus, meleg, biszexualis, transznemű, queer és interszex személyek ellen elkövetett gyűlölet-bűncselekmények áldozatainak támogatása. <https://lgbthatecrime.eu/handbook/pdf/Working%20with%20Victims%20of%20%20Anti%20%E2%80%93LGBT%20Hate%20Crimes-bulgarian.pdf>

Kinsey, Alfred & Pomeroy, Wardell & Martin, Clyde (1948): Sexual Behavior in the Human Male. Saunders

Kite, M. E. & Whitley, B. E., Jr. (1996): Sex differences in attitudes toward homosexual persons, behaviors, and civil rights: A meta-analysis. Personality and Social Psychology Bulletin, 22, 33S353.

- LaMar, Lisa & Kite, Mary (1998): Sex Differences in Attitudes toward Gay Men and Lesbians: A Multidimensional Perspective. *The Journal of Sex Research* . Vol. 35, No. 2
- Levitt, E.E., & Klassen, A.D. (1974): Public Attitudes toward Homosexuality: Part of the 1970 National Survey by the Institute for Sex Research. *Journal of Homosexuality* 1
- Lewis, G. B. (2003): Black-white differences in attitudes toward homosexuality and gay rights. *Public Opinion Quarterly*, 67
- Lipman-Blumen, J. (1975): Changing Sex Roles in American Culture: Future Directions for Research." *Archives of Sexual Behavior*, 4
- Lipman-Blumen, J. (1976): Toward a Homosocial Theory of Sex Roles: An Explanation of the Sex Segregation of Social Institutions. *Signs*, 1
- Louderback, L. A., & Whitley, B. E., Jr. (1997): Perceived erotic value of homosexuality and sex-role attitudes as mediators of sex differences in heterosexual college students' attitudes toward lesbians and gay men. *The Journal of Sex Research*, 34,
- Morin, S.F. & Garfinkle, E.M. (1978): Male Homophobia. *Journal of Social Issues*, 34
- Nyberg, K.L. & Alston, J.P. (1976): Analysis of Public Attitudes toward Homosexual Behavior. *Journal of Homosexuality*, 2
- Polgári Törvénykönyv 2013. évi V. törvény Forrás: internet
<https://njt.hu/jogszabaly/2013-5-00-00?fbclid=IwAR3dryupUnpdvh7c1MOn4Jc7RBcmvRJO01ZbkxoJj9e2ZmCxPDmg7xpMEEk> Letöltve: 2022.11.25
- Rinehart, J. W. (1963): The Meaning of Stereotypes. *Theory Into Practice*, 2
- Steffens, Melanie C. & Wagner, Christof (2004): Attitudes Toward Lesbians, Gay Men, Bisexual Women, and Bisexual Men in Germany. *The Journal of Sex Research* .Vol. 41, No. 2
- Thompson, E.H. & Grisanti, C. & Pleck, J.H. (1985): Attitudes toward the Male Role and Their Correlates. *Sex Roles*, 13
- Weinberg, G. (1972): *Society and the Healthy Homosexual*. New York: St. Martin's Press
- Yang, Alan S. (1997): Trends: Attitudes toward Homosexuality. *Public Opinion Quarterly*, 61

Mellékletek

Online Kérdőív

1. Az Ön neme:

- férfi
- nő
- nembináris
- nem kívánok rá válaszolni

2. Az Ön életkora: (évben megadva, szöveges válasz)

3. Az Ön legmagasabb iskolai végzettsége:

- 8. osztályos általános iskolai osztály vagy annál kevesebb
- szakmunkásképző
- gimnázium/szakközépiskola
- főiskola/egyetem
- doktori képzés
- egyéb

4. Az Ön lakhelyének típusa:

- község/falu
- város
- megyeszékhely
- főváros

5. Az Ön családi állapota:

- nőtlen/hajadon
- párkapcsolatban
- élettársi kapcsolatban él
- házas
- elvált
- özvegy

6. Van gyermeke?

- igen
- nem
- nem kívánok rá válaszolni

7. Milyen a szexuális irányultsága?

- homoszexuális

- biszexuális
- heteroszexuális
- egyéb

8. Ismer Ön a környezetében homoszexuális/biszexuális személyt?

- igen
- nem
- nem tudok róla

9. Foglalkoztatja e Önt az, hogy kinek milyen a szexualitása, kihez vonzódik?

- igen
- nem

10. Ön szerint mit takar az LMBTQI rövidítés? (szöveges válasz)

11. Ön érdeklődik a homoszexuális emberek élete, mindennapjai, jogai iránt? (4 fokú skála)

12. Amennyiben érdeklődik, legtöbbször milyen forrásokon keresztül, s milyen mértékben kerül kapcsolatba a homoszexualitást érintő témákkal? (4 fokú skála)

- tv
- könyvek
- nyomtatott
- média
- közösségi média
- ismeretségi kör
- video platformok
- egyéb

13. Ön szerint a homoszexuális férfi pároknak ugyanúgy jogosultnak kellene lenniük az öröklésre, mint a házaspároknak? (4 fokú skála)

14. Ön szerint a leszbikus női pároknak ugyanúgy jogosultnak kellene lenniük az öröklésre, mint a házaspároknak? (4 fokú skála)

15. A nem heteroszexuális embereknek ugyanolyan jogokkal kellene rendelkezniük, mint a heteroszexuális embereknek. Ön mit gondol erről? (4 fokú skála)

16. Ön mit gondol, engedélyezni kellene a leszbikus nők számára a házasságot? (4 fokú skála)

17. Ön mit gondol, engedélyezni kellene a homoszexuális férfiak számára a házasságot? (4 fokú skála)

18. Ön szerint engedélyezni kellene azt, hogy a leszbikus nők közösen fogadhassanak örökbe gyermeket? (4 fokú skála)

19. Ön szerint engedélyezni kellene azt, hogy a homoszexuális férfiak közösen fogadhassanak örökbe gyermeket? (4 fokú skála)

20. A homoszexuális férfiaknak nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan azt szeretnék. Ön mit gondol erről? Jogos az előítélet, diszkrimináció? (4 fokú skála)

21. A leszbikus nőknek nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan azt szeretnék. Ön mit gondol erről? Jogos az előítélet, diszkrimináció? (4 fokú skála)

22. A homoszexuális férfiak ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális férfiak. Ön mennyire ért egyet ezzel az állítással? (4 fokú skála)

23. A leszbikus nők ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális nők. Ön mennyire ért egyet ezzel az állítással? (4 fokú skála)

24. A leszbikus nőket jobban kellene támogatni a házasságkötésben. Ön mit gondol? (4 fokú skála)

25. A leszbikus nőket jobban kellene támogatni a gyermekvállalásban, örökbefogadásban. Ön mit gondol? (4 fokú skála)

26. A homoszexuális férfiakat jobban kellene támogatni a házasságkötésben. Ön mit gondol?

27. A homoszexuális férfiakat jobban kellene támogatni a gyermekvállalásban, az örökbefogadásban. Ön mit gondol? (4 fokú skála)

28. A homoszexuális férfiak nem képesek olyan jól felnevelni egy gyermeket, mint a heteroszexuális férfiak. Ön mit gondol? (4 fokú skála)

29. A leszbikus nők nem képesek olyan jól felnevelni egy gyermeket, mint a heteroszexuális nők. Ön mit gondol? (4 fokú skála)

30. Ön szerint a felsoroltak közül, milyen mértékben kellene engedélyezni számukra az örökbefogadást? (4 fokú skála)

- házastársak
- élettársak
- egyedülálló nők
- egyedülálló férfiak
- egyedülálló leszbikus nők
- egyedülálló homoszexuális férfiak
- homoszexuális férfi élettársak
- leszbikus nő élettársak

31. Önt mennyire zavarná, ha gyermeke vagy közeli hozzátartozója, rokona az alábbiak közül valamelyik lenne? (4 fokú skála)

- szenvedélybeteg
- büntetett előéletű
- hívő
- ateista
- heteroszexuális
- homoszexuális
- leszbikus
- roma/cigány
- más nemzetiségű
- nagycsaládos
- örökbefogadó szülő

32. Amennyiben Ön a saját neméhez vonzódik, tapasztalt bármiféle diszkriminációt a szexuális irányultága miatt? (Amennyiben ön heteroszexuális, kérem hagyja ki ezt, valamint az ezt követő kérdéseket) (4 fokú skála)

33. Amennyiben Ön a saját neméhez vonzódik és tapasztalt valami fajta diszkriminációt, azt kiktől tapasztalta? (4 fokú skála)

- idegenek
- ismerősök
- család
- barátok
- idősek
- fiatalok
- nők
- férfiak
- nem tapasztaltam

34. Amennyiben Ön a saját neméhez vonzódik kívánta valaha, hogy az ellenkező nemhez vonzódjon? (4 fokú skála)

Szignifikáns eredmények

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Homoszexuális emberek jogai	Between Groups	4.475	2	2.237	3.403	0.035

vs. Heterók jogai	Within Groups	180.795	275	0.657		
	Total	185.270	277			

1. ábra: Homoszexuális emberek jogai vs. Heteroszexuális emberek jogai

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A homoszexuális férfi párok jogosultsága az öröklésre vs. Heterók	Between Groups	13.062	2	6.531	9.396	0.000
	Within Groups	189.761	273	0.695		
	Total	202.822	275			

2. ábra: Homoszexuális férfi párok jogosultsága az öröklésre

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A leszbikus női párok jogosultsága az öröklésre vs. Heterók	Between Groups	13.951	2	6.975	9.876	0.000
	Within Groups	192.817	273	0.706		
	Total	206.768	275			

3. ábra: Leszbikus női párok jogosultsága az öröklésre

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Engedélyezni kellene a leszbikus nők számára a házasságot?	Between Groups	11.996	2	5.998	6.390	0.002
	Within Groups	257.202	274	0.939		
	Total	269.199	276			

4. ábra: Leszbikus nők házasságának engedélyezése

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Engedélyezni kellene a homoszexuális férfiak számára a házasságot?	Between Groups	13.558	2	6.779	7.332	0.001
	Within Groups	254.258	275	0.925		
	Total	267.817	277			

5. ábra: Homoszexuális férfiak házasságának engedélyezése

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Engedélyezni kellene azt, hogy a leszbikus nők közösen fogadhassanak örökbe gyermeket?	Between Groups	11.812	2	5.906	5.917	0.003
	Within Groups	273.488	274	0.998		
	Total	285.300	276			

6. ábra: Örökbefogadás engedélyezése a leszbikus nők számára

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Engedélyezni kellene azt, hogy a homoszexuális férfiak közösen fogadhassanak örökbe gyermeket?	Between Groups	14.112	2	7.056	7.270	0.001
	Within Groups	265.932	274	0.971		
	Total	280.043	276			

7. ábra: Örökbefogadás engedélyezése a homoszexuális férfiak számára

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A homoszexuális férfiaknak nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan azt szeretnék.	Between Groups	6.130	2	3.065	5.924	0.003
	Within Groups	141.769	274	0.517		
	Total	147.899	276			

8. ábra: A homoszexuális férfiaknak nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan azt szeretnék

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A leszbikus nőknek nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan azt szeretnék.	Between Groups	4.897	2	2.449	5.112	0.007
	Within Groups	130.766	273	0.479		
	Total	135.663	275			

9. ábra: A leszbikus nőknek nem szabadna úgy élni az életüket, ahogyan azt szeretnék.

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A leszbikus nőt jobban kellene támogatni a házasságkötésben.	Between Groups	12.940	2	6.470	6.540	0.002
	Within Groups	271.060	274	0.989		
	Total	284.000	276			

10. ábra: Leszbikus nők támogatása a házasságkötésben

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A homoszexuális férfiakat jobban kellene támogatni a házasságkötésben.	Between Groups	16.263	2	8.132	8.261	0.000
	Within Groups	268.733	273	0.984		
	Total	284.996	275			

11. ábra: Homoszexuális férfiak támogatása a házasságkötésben

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A leszbikus nőket jobban kellene támogatni a gyermekvállalásban, örökbefogadásban.	Between Groups	6.593	2	3.297	3.396	0.035
	Within Groups	198.015	204	0.971		
	Total	204.609	206			

12. ábra: Leszbikus nők támogatása az örökbefogadásban

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A homoszexuális férfiakat jobban kellene támogatni a gyermekvállalásban, az örökbefogadásban.	Between Groups	8.842	2	4.421	4.355	0.014
	Within Groups	207.081	204	1.015		
	Total	215.923	206			

13. ábra: Homoszexuális férfiak támogatása az örökbefogadásban

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A homoszexuális férfiak ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális férfiak.	Between Groups	17.029	2	8.515	10.669	0.000
	Within Groups	217.880	273	0.798		
	Total	234.909	275			

14. ábra: A homoszexuális férfiak ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális férfiak.

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
A leszbikus nők ugyan olyan jó szülők, mint a	Between Groups	14.442	2	7.221	8.923	0.000

heteroszexuális nők.					
Within Groups	221.731	274	0.809		
Total	236.173	276			

15. ábra: A leszbikus nők ugyan olyan jó szülők, mint a heteroszexuális nők.

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Egyedülálló nők	Between Groups	3.792	2	1.896	3.516	0.032
	Within Groups	108.380	201	0.539		
	Total	112.172	203			

16. ábra: Örökbefogadás támogatása az egyedülálló nők számára

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Egyedülálló férfiak	Between Groups	4.369	2	2.185	3.124	0.046
	Within Groups	141.270	202	0.699		
	Total	145.639	204			

17. ábra: Örökbefogadás támogatása az egyedülálló férfiak számára

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Egyedülálló leszbikus nők	Between Groups	11.461	2	5.730	6.796	0.001
	Within Groups	169.495	201	0.843		
	Total	180.956	203			

18. ábra: Örökbefogadás támogatása az egyedülálló leszbikus nők számára

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Egyedülálló homoszexuális férfiak	Between Groups	12.708	2	6.354	7.038	0.001
	Within Groups	181.463	201	0.903		
	Total	194.172	203			

19. ábra: Örökbefogadás támogatása az egyedülálló homoszexuális férfiak számára

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
--	--	----------------	----	-------------	---	------

Homoszexuális férfi élettársak	Between Groups	8.158	2	4.079	3.906	0.022
	Within Groups	210.964	202	1.044		
	Total	219.122	204			

20. ábra: Örökbefogadás támogatása a homoszexuális férfi élettársak számára

		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Leszbikus nő élettársak	Between Groups	7.921	2	3.960	3.896	0.022
	Within Groups	204.329	201	1.017		
	Total	212.250	203			

21. ábra: Örökbefogadás támogatása a leszbikus nő élettársak számára

NYILATKOZAT

AlulírottGÁL REBEKA NIKOLET....., büntetőjogi felelősségem tudatában kijelentem, hogy az általam benyújtott,A.30.10.2. nemű pároz.....
.....társadalmi megítélése..... című szakdolgozat önálló szellemi termékem. Amennyiben mások munkáját felhasználtam, azokra megfelelően hivatkozom, beleértve a nyomtatott és az internetes forrásokat is.

Aláírással igazolom, hogy az elektronikusan feltöltött és a papíralapú szakdolgozatom formai és tartalmi szempontból mindenben megegyezik.

Eger,2022..... év12..... hó05..... nap.

.....
aláírás